

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de DREPT
1.3 Departamentul	DREPT
1.4 Domeniul de studii	Drept (studii juridice)
1.5 Ciclu de studii	Studii de Masterat
1.6 Programul de studii / Calificarea	ȘTIINȚE PENALE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	PROBLEME SPECIALE DE DREPT PENAL						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. MIHAI DUNEA						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. MIHAI DUNEA						
2.4 An de studiu	1	2.5 Semestru	1	2.6 Tip de evaluare	Examen (scris)	2.7 Regimul disciplinei	OB.

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/Laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/Laborator	42
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele (materiale puse la dispoziție de cadrul didactic)					74
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					74
Pregătire seminarii/Laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					79
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					130
3.8 Total ore pe semestru					200
3.9 Număr de credite					8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Condiția acumulării a minim 30 de credite, pe durata studiilor de licență, la disciplinele de specialitate : Drept penal – partea generală ; Drept penal – partea specială ; Drept procesual penal .
4.2 De competențe	- Capacitate de sinteză și de analiză. - Capacitate de interpretare a unei norme juridice. - Capacitate de înțelegere a dispozițiilor legale și de corelare a acestora. - Stăpânirea unor cunoștințe elementare în domeniul juridic (normă juridică, raport juridic, izvor de drept, reguli de interpretare a normei juridice, tipuri și clasificarea sancțiunilor juridice, structura normei juridice și conținutul elementelor acesteia etc.). - Cunoașterea unor principii fundamentale ale întregului sistem de drept (principiul separației puterilor în stat, principiul egalității, principiul supremației Constituției și a legilor într-un stat de drept, principiul legalității etc.) - Cunoașterea și stăpânirea unor cunoștințe de bază în domeniul juridico-penal, din

	sfera dreptului penal – parte generală, a dreptului penal – parte specială și a dreptului procesual penal.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1. Fixarea și utilizarea adecvată a unor concepte, teorii și cunoștințe din domeniul juridico-penal de referință. CP2. Aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice de identificare / recunoaștere / înțelegere / descifrare / analiză / soluționare a problemelor specifice domeniului juridico-penal. CP3. Cunoașterea legislației românești în materie de drept penal – parte generală / parte specială și a unor aspecte de ordin procesual penal; înțelegerea prevederilor legale în domeniu, pătrunderea configurării și modului de funcționare a instituțiilor specifice. CP4. Interpretarea, corelarea și compararea instituțiilor juridico-penale din dreptul național corespunzător legislației penale actuale și – într-o anumită măsură – a celei anterioare (precum și – sub anumite aspecte – a instituțiilor teoretice penale, la un nivel general de drept comparat). CP5. Aplicarea cunoștințelor necesare în culegerea datelor și informațiilor referitoare la o problemă concretă de drept penal – partea generală / partea specială. CP6. Utilizarea legislației în vigoare / (și într-o anumită măsură) a fostei legislații penale în analiza unor situații juridico-penale concrete / practice (spețe), în încadrarea lor corectă din punct de vedere juridic și în soluționarea lor efectivă, eficientă și argumentată în mod rezonabil.
Competențe transversale	CT1. Realizarea sarcinilor referitoare la obligațiile curriculare / profesionale (studentești, academice) în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor științifice și deontologice specifice domeniului. CT2. Evidențierea abilităților de rezolvare eficientă a unor probleme specifice, atât în mod individual, cât și prin probarea abilităților de efort integrat în cadrul unui colectiv. CT3. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă (cu elemente de interdisciplinaritate). CT4. Întrebunțarea noțiunilor, cunoștințelor și mecanismelor de relaționare normală în mediul social, a interferențelor dintre cunoștințele de ordin general și cele cu specific socio-uman (spirit civic, cultură filosofică, informații de natură istorică etc.) pentru explicarea, înțelegerea, pătrunderea, asimilarea informației referitoare la mecanismele de funcționare și fundamentul unor instituții juridico-penale, precum și pentru soluționarea rezonabilă și adecvată a unor tipuri de situații de fapt cu un grad sporit de relativitate. CT5. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională (capacitatea de a apela la resurse și materiale în format electronic: legislație, jurisprudență, dispoziții de drept comparat etc.)

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Disciplina își propune să prezinte problemele juridice deosebite, de factură teoretică, precum și practică, configurate în legislația penală corespunzătoare codificării în vigoare (cu toate modificările la zi), precum și (într-o anumită măsură) a legislației anterioare (date fiind problemele de aplicare în timp a legii penale mai favorabile) și cu întregul pachet legislativ penal nou (dispoziții procesuale, legi de punere în aplicare a codurilor, legile privind executarea pedepselor, măsurilor educative etc.). Se urmărește: - Dobândirea și aprofundarea de cunoștințe specifice. - Însușirea capacității de recunoaștere / identificare / prezentare / expunere a cunoștințelor dobândite, prin raportare la situații teoretice dar și exemple de tip practic (spețe). - Fixarea unui limbaj tehnico-juridic (de specialitate) corespunzător.

	- Dezvoltarea capacității de soluționare a unor probleme specifice concrete, prin selectarea, coroborarea și aplicarea bagajului informațional de cunoștințe, abilități și competențe dobândite în domeniul juridico-penal și în domeniile conexe acestuia. - Însușirea și aprofundarea cunoștințelor de specialitate privind instituțiile fundamentale de drept penal - infracțiunea, răspunderea penală, sancțiunile de drept penal - și instituțiile corespunzătoare acestora, prin prezentarea de probleme curente, de factură teoretică și practică.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții ar trebui să fie capabili să: - <u>expună</u> cunoștințe specifice în legătură cu o serie de probleme speciale în materia dreptului penal (în special a celui național). - <u>probeze</u> capacitatea de recunoaștere, identificare, prezentare, expunere a cunoștințelor dobândite, prin raportare la situații teoretice dar și exemple de tip practic-aplicat (spețe). - <u>utilizeze</u> un limbaj tehnico-juridic (de specialitate) corespunzător. - <u>analizeze</u>, în vederea soluționării nuanțate, diverse probleme specifice concrete, prin selectarea, coroborarea și aplicarea bagajului informațional, de cunoștințe, abilități și competențe dobândite în domeniul juridico-penal și în domeniile conexe acestuia. - <u>explice</u> aspecte generice dar și de nuanță (profunzime) privind instituțiile fundamentale de drept penal - infracțiunea, răspunderea penală, sancțiunile de drept penal - și instituțiile de nișă corespunzătoare acestora, prin prezentarea de probleme teoretice și practice, ca probleme juridico-penale curente. - <u>aprecieze</u> impactul teoretic și practic al intrării în vigoare a noului Cod penal al României, precum și să gestioneze aspecte particulare ridicate de aplicarea în timp a principiului legii penale mai favorabile (în concurs fiind dispoziții <i>de lege lata</i> și dispoziții ale fostei reglementări penale). - <u>descrie</u> modul în care funcționează (din punct de vedere teoretic, dar și cu aplicabilitate practică) mecanismele care asigură funcționalitatea instituțiilor dreptului penal (parte generală), fiind capabili să le exemplifice, prin intermediul ilustrării unor situații faptice (spețe), raportate la diverse norme de incriminare. - <u>utilizeze</u> corespunzător terminologia juridico-penală de specialitate, precum și să utilizeze dispozițiile legale în vigoare, cunoștințele dezvoltate în doctrina de specialitate și jurisprudența obligatorie în domeniu, pentru a soluționa diverse situații practice (spețe), ori subiecte teoretice de evaluare (grile, subiecte de sinteză ori de analiză etc.). - <u>analizeze</u> un text normativ în domeniul juridico-penal, identificând corect toate elementele componente ale acestuia, mesajul transmis, sancțiunea incidentă în ipoteza nerespectării sale, cu reținerea capacității de a-l interpreta, inclusiv prin corelare cu alte dispoziții legale. - <u>calculeze</u> impactul produs, în practică, ca urmare a unei potențiale modificări normative expres indicate, precum și să calculeze consecințele juridice care ar decurge, în sarcina unui anume subiect de drept, în eventualitatea nerespectării anumitor dispoziții legale, în situații faptice anume determinate.

8. Conținut

8.1	Curs (14 x 2h.)	Metode de predare	Observații (principalele aspecte predate)
1.	Curs introductiv.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	1.1. Indicarea unor probleme teoretice și practice generate (în principal) de intrarea în vigoare a (noului) Cod penal – cel în vigoare (fără a neglija alte acte normative din pachetul reformei penale, spre ex.: Legea nr. 187/2012; Legea nr. 253/2013; Legea nr. 254/2013 ș.a.). 1.2. Prezentarea metodelor de lucru (metode de predare valabile pentru curs și seminarii) operante în: - analiza teoretică a dispozițiilor părții generale / speciale a Codului penal în vigoare; - analiza comparativă – în raport de

			reglementarea anterioară (C. pen. 1968, alte legi de interes în materie penală) – cu focalizare pe problemele juridice curente, ce țin de rezolvarea situațiilor tranzitorii, inclusiv dezbaterile problemelor de drept supuse dezlegării de către instanța supremă (hotărâri prealabile – decizii pronunțate de completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept); - analiza unor extrase de practică relevantă în materie penală (decizii pronunțate de Î.C.C.J. în soluționarea unor recursuri în interesul legii; decizii C.C.R.; practică C.E.D.O.); - surprinderea elementelor de tradiție și a inovațiilor noului Cod penal în conturarea așa-numitelor constante și variabile ale dreptului penal.
2.	Probleme teoretice și practice din reglementarea infracțiunii.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	2.1. Analiza dispozițiilor generale în materie. 2.2. Cauze de excludere a infracțiunii.
3.	Probleme teoretice / practice din materia corespunzătoare formelor infracțiunii.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	3.1. Nuanțe privind forma tipică și formele atipice (după gradul de realizare a <i>iter criminis</i>) ale infracțiunii intenționate. Controverse și aspecte discutabile (delimitări, natură juridică, sancționare). 3.2. Analiza structurii unor norme de incriminare. Controverse privind natura juridică a acestora și consecințele optării pentru variate soluții în materie.
3, 4.	Probleme teoretice / practice din materia corespunzătoare unității infracționale.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	4.1. Controverse și nuanțe în raport de formele unității de infracțiune, după apartenența la unitatea naturală / legală. 4.2. Analiza structurii unor norme de incriminare. Controverse privind natura juridică a acestora și consecințele optării pentru variate soluții în materie.
5.	Probleme teoretice / practice din reglementarea pluralității de infracțiuni.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	5.1. Aspecte controversate referitoare la numărul și tipul formelor de pluralitate infracțională. 5.2. Aspecte controversate privind natura juridică (din multiple perspective) ce poate fi conferită unor forme ale pluralității de infracțiuni. 5.3. Aspecte nuanțate legate de regimul sancționator aplicabil în caz de pluralitate infracțională.
6.	Probleme teoretice / practice din reglementarea participăției penale.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	6.1. Precizări privind încadrarea participăției penale în contextul pluralității de făptuitori. Controverse și nuanțe. 6.2. Prezentare critică a reglementării actuale a materiei autorului și

			participanților. 6.3. Ipoteze problematice, controversate și nuanțe în materie.
7.	Probleme teoretice / practice din reglementarea sancțiunilor de drept penal.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	7.1. Cadru general. Delimitări. 7.2. Prezentare critică a reglementării actuale. 7.3. Ipoteze normative discutabile care tind a nu respecta relația științifică dintre conceptul de limite generale și limite speciale ale unei anumite categorii de sancțiuni de drept penal. Implicații.
8.	Probleme teoretice / practice din reglementarea individualizării pedepselor.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	8.1. Prezentare generală. 8.2. Expunere critică a dispozițiilor <i>de lege lata</i> . 8.3. Aspecte controversate, nuanțe.
9.	Probleme teoretice / practice din reglementarea stării de minoritate a infractorului.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	9.1. Natura juridică și implicațiile acesteia. 9.2. Cadrul sancționator general. Prezentare critică <i>de lege lata</i> . 9.3. Controverse și nuanțe.
10.	Probleme teoretice / practice din reglementarea măsurilor de siguranță.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	10.1. Raportul cu celelalte sancțiuni de drept penal. Specific. 10.2. Cadrul legal actual – prezentare critică. 10.3. Ipoteze discutabile, controversate, nuanțe.
11.	Probleme teoretice / practice din reglementarea cauzelor care înlătură răspunderea penală.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	11.1. Cadru general și delimitări față de alte cauze penale generale cu efect extinctiv. 11.2. Prezentare critică a reglementării actuale. 11.3. Probleme, ipoteze discutabile, nuanțe.
12.	Probleme teoretice / practice din reglementarea cauzelor care înlătură sau modifică executarea pedepselor și a cauzelor care înlătură consecințele infracțiunii.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	12.1. Cadru general și delimitări față de alte cauze penale generale cu efect extinctiv. 12.2. Prezentare critică a reglementării actuale. 12.3. Probleme, ipoteze discutabile, nuanțe.
13.	Probleme teoretice / practice din reglementarea persoanei juridice.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	13.1. Scurtă perspectivă asupra apariției și evoluției conceptului de răspundere penală a persoanei juridice. 13.2. Prezentare critică a reglementării <i>de lege lata</i> . 13.3. Probleme privind particularizarea funcționării unor instituții ale dreptului penal în raport de răspunderea penală a persoanei juridice.
14.	Probleme controversate majore ridicate de unele dispoziții penale reglementate <i>de lege lata</i>.	- Prelegere interactivă; - Expunere antrenantă; - Dezbateri dinamice; - Dialog constructiv.	14.1. Prezentarea unor incriminări cu natură juridică / formulare discutabilă, precum și a unor prevederi penale generale (și procesual penale) contradictorii sau necorelate. 14.2. Analiza critică a problemelor create în teorie / practică prin

exercitarea, uneori neprofesionistă (din punct de vedere al dreptului penal) a autorității de legiferare a Parlamentului (sau a Guvernului – cazul ordonanțelor de urgență cu dispoziții în materie penală).

BIBLIOGRAFIE

*NU se impune în mod special nicio lucrare !
NU se recomandă limitarea la o singură lucrare
(oricare ar fi aceea) !*

Referințe orientative principale:

- George ANTONIU, Tudorel TOADER (coordonatori) și colectiv: *Explicații noului Cod penal*, Vol. I-V, Editura Universul Juridic, București, 2015 / 2016.
- Sergiu BOGDAN (coordonator), Doris Alina Șerban, George Zlati, *Noul Cod penal. Partea specială. Analize, explicații, comentarii. Perspectiva clujeană*, Editura Universul Juridic, București, 2014.
- Valerian CIOCLEI, *Drept penal. Partea specială. Infracțiuni contra persoanei (cu referiri la noul Cod penal)*, Editura C.H.Beck, București, 2009.
- Valerian CIOCLEI, *Drept penal. Partea specială. Infracțiuni contra patrimoniului (cu referiri la noul Cod penal)*, Editura C.H.Beck, București, 2013.
- Vasile DOBRINOIU, Norel NEAGU: *Drept penal. Partea specială*, Editura Universul Juridic, București, 2014.
- Maria-Ioana MĂRCULESCU-MICHINICI, Mihai DUNEA: „Drept penal. Parte generală. Curs teoretic în domeniul licenței (I) – Noțiuni introductive. Aplicarea legii penale. Infracțiunea. Extrase de practică relevantă. Materiale auxiliare de lucru”, Editura Hamangiu, București, 2016 [*în curs de apariție*]
- Constantin MITRACHE, Cristian MITRACHE: *Drept penal român. Partea generală (conform noului Cod penal)*, Editura Universul Juridic, București, 2014.
- Ilie PASCU și colectiv: *Noul Cod penal comentat* (Vol. I – Partea generală - și Vol. II – Partea specială), ediția a 3-a, Editura Universul Juridic, București, 2016.
- Viorel PAȘCA: *Drept penal. Partea generală*, ediția a IV-a, Editura Universul Juridic, București, 2015.
- Florin STRETEANU, Daniel NIȚU: *Drept penal. Partea generală. Vol. I (curs universitar)*, Editura Universul Juridic, București, 2014.
- Tudorel TOADER (coordonator), Maria Ioana MICHINICI, Ruxandra RĂDUCANU, Anda CRIȘU-CIOCÎNTĂ, Sebastian RĂDULEȚU, Mihai DUNEA, *Noul Cod penal. Comentarii pe articole*, Ed. Hamangiu, București, 2014.
- Mihail UDROIU, *Drept penal - partea generală*, ediția a 3-a, Ed. C.H.Beck, București, 2016.
- Mihail UDROIU, *Drept penal - partea specială*, ediția a 3-a, Ed. C.H.Beck, București, 2016.

Referințe suplimentare:

- Orice altă lucrare de drept penal (parte generală și / sau specială) elaborată în considerarea Codului penal actual (cu observarea eventualelor decalaje în raport de reglementarea adusă la zi).
- Orice altă lucrare de drept penal (parte generală și / sau specială) elaborată în considerarea Codului penal anterior (cu observarea constantelor și a diferențelor atrase de modificarea reglementării).
- Diverse culegeri de practică judiciară (fond B.C.U. / Biblioteca Facultății de Drept – U.A.I.C. Iași)
- Diverse reviste de specialitate (ex.: Revista de Drept Penal, Dreptul, Caiete de Drept Penal, Analele Științifice ale U.A.I.C. – seria Științe Juridice etc. – fond B.C.U. / Biblioteca Facultății de Drept – U.A.I.C. Iași / acces electronic [Anale U.A.I.C. – Drept]: http://laws.uaic.ro/anale_stiintifice.html)
- Materiale specifice proprii elaborate de cadrul didactic titular al activităților didactice de curs și seminar, furnizate în regim de circulație internă studenților: fișe de lucru / de seminar (grile, spețe, afirmații cu valoare de adevăr identificabilă drept adevărată sau falsă, simulări de evaluare finală etc.).

Resurse internet:

- www.scj.ro (site-ul oficial al Înaltei Curți de Casație și Justiție a României)
- www.portal.just.ro (portalul instanțelor de judecată)
- www.mpublic.ro (site-ul oficial al Ministerului Public)
- www.ccr.ro (site-ul oficial al Curții Constituționale a României)
- www.cdep.ro (site-ul oficial al Camerei Deputaților)

- www.just.ro (site-ul oficial al Ministerului Justiției)
- www.inm-lex.ro (site-ul oficial al Institutului Național al Magistraturii)
- www.jurisprudenta.org (Jurindex – indexul jurisprudenței naționale)
- www.juridice.ro
- www.universuljuridic.ro

8.2	Seminar / Laborator (14 x 3h. / grupă)	Metode de predare	Observații (principalele aspecte predate)
1.	Seminar introductiv.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	1.1. Recomandări bibliografice. 1.2. Comunicarea structurii cursului și a activităților de seminar. 1.3. Comunicarea unor aspecte de ordin administrativ (reguli referitoare la prezențe, modalitate de lucru, sistem de evaluare etc.).
2.	Infracțiunea – trăsături esențiale pozitive și negative.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	2.1. Probleme și controverse privind definiția <i>de lege lata</i> a infracțiunii. 2.2. Trăsăturile esențiale pozitive și negative ale infracțiunii. 2.3. Analiza unor aspecte particulare / controverse referitoare la cauzele justificative și cauzele de neimputabilitate.
3.	Formele infracțiunilor intenționate după etapele parcurse de <i>iter criminis</i>.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	3.1. Forma tipică a infracțiunii – faptul consumat. 3.2. Forme atipice ale infracțiunii: acte preparatorii, tentativă, fapt epuizat. 3.3. Probleme de delimitare, controverse, situații discutabile, nuanțe.
4.	Unitatea infracțională.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	4.1. Conceptul de unitate infracțională și formele sale. 4.2. Unitatea naturală de infracțiune (infracțiune simplă / continuă / deviata). 4.3. Unitatea legală de infracțiune (infracțiune continuată / complexă / de obicei / progresivă). 4.4. Probleme controversate, delimitări, situații discutabile, nuanțe.
5.	Pluralitatea de infracțiuni.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	5.1. Conceptul de pluralitate de infracțiuni și formele de manifestare ale acestuia. 5.2. Concursul de infracțiuni. 5.3. Recidiva. 5.4. Pluralitatea intermediară. 5.5. Alte forme ale pluralității de infracțiuni. 5.6. Controverse, situații discutabile, nuanțe.
6.	Pluralitatea de făptuitori.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți.	6.1. Concept și forme. 6.2. Autorul și participanții. 6.3. Particularități în manifestarea

		- Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	formelor participației penale. 6.4. Delimitări în raport de unele infracțiuni autonome. 6.5. Controverse, situații discutabile, nuanțe.
7.	Pedepsele aplicabile persoanei fizice.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	7.1. Conceptul de sancțiune de drept penal în raport cu acela de sancțiune penală. 7.2. Pedepse principale și pedepse secundare (pedeapsa accesorie și pedepsele complementare) aplicabile infractorului persoană fizică. 7.3. Nuanțe și probleme discutabile legate de reglementarea actuală.
8.	Individualizarea pedepselor.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	8.1. Conceptul de Individualizare judiciară a pedepsei. 8.2. Criterii, cauze de atenuare / agravare a răspunderii penale (distincția între stări și circumstanțe). 8.3. Mijloace de individualizare judiciară a pedepsei ori a executării pedepsei (renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, liberarea condiționată). 8.4. Individualizarea executării pedepsei – instituția liberării condiționate. 8.5. Aspecte discutabile, controverse, nuanțe.
9.	Minoritatea infractorului.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	9.1. Natura juridică. Delimitări. 9.2. Consecințele răspunderii penale a infractorului minor. Măsurile educative (neprivative și privative de libertate). 9.3. Nuanțe, probleme discutabile.
10.	Măsurile de siguranță.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	10.1. Probleme teoretice / practice privind particularitățile măsurilor de siguranță, ca sancțiuni de drept penal. 10.2. Aspecte discutabile ale reglementării actuale, situații controversate, nuanțe.
11.	Cauze generale care înlătură răspunderea penală.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe.	11.1. Cadrul reglementării și forme. 11.2. Delimitări în raport de cauzele de excludere a infracțiunii și de cauzele de nepedepsire (generale / speciale). 11.3. Probleme particulare, situații controversate, situații discutabile.

		- Prezentare referate.	
12.	Cauze generale care înlătură / modifică executarea pedepsei și reabilitarea.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	12.1. Cadru general și forme. 12.2. Delimitare față de cauzele care înlătură răspunderea penală. 12.2. Analiza dispozițiilor normative ale Legii nr. 546/2002 (grațierea). 12.4. Situații particulare, nuanțe, controversate.
13.	Răspunderea penală a persoanei juridice.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	13.1. Modele de răspundere penală a persoanei juridice. Modelul consacrat de Codul penal actual. 13.2. Sancțiuni aplicabile. 13.3. Particularități la nivelul unor cauze operante în materie penală. 13.4. Probleme / nuanțe / controversate.
14.	Vulnerabilități normative penale ale reglementării actuale.	- Conversație / dialog: cadru didactic – studenți; studenți – studenți. - Dezbateri / analiză exerciții aplicative (grile, spețe etc.). - Ascultare / verificare însușire cunoștințe. - Prezentare referate.	14.1. Dispoziții penale incongruente / necorelate / contradictorii. 14.2. Norme de incriminare cu natură juridică discutabilă (opțiuni, implicații).

BIBLIOGRAFIE

*NU se impune în mod special nicio lucrare !
NU se recomandă limitarea la o singură lucrare
(oricare ar fi aceea) !*

Referințe orientative principale:

- George ANTONIU, Tudorel TOADER (coordonatori) și colectiv: *Explicații noului Cod penal*, Vol. I-V, Editura Universul Juridic, București, 2015 / 2016.
- Sergiu BOGDAN (coordonator), Doris Alina Șerban, George Zlati, *Noul Cod penal. Partea specială. Analize, explicații, comentarii. Perspectiva clujeană*, Editura Universul Juridic, București, 2014.
- Valerian CIOCLEI, *Drept penal. Partea specială. Infrațiuni contra persoanei (cu referiri la noul Cod penal)*, Editura C.H.Beck, București, 2009.
- Valerian CIOCLEI, *Drept penal. Partea specială. Infrațiuni contra patrimoniului (cu referiri la noul Cod penal)*, Editura C.H.Beck, București, 2013.
- Vasile DOBRINOIU, Norel NEAGU: *Drept penal. Partea specială*, Editura Universul Juridic, București, 2014.
- Maria-Ioana MĂRCULESCU-MICHINICI, Mihai DUNEA: „Drept penal. Parte generală. Curs teoretic în domeniul licenței (I) – Noțiuni introductive. Aplicarea legii penale. Infrațiunea. Extrase de practică relevantă. Materiale auxiliare de lucru”, Editura Hamangiu, București, 2016 [*în curs de apariție*]
- Constantin MITRACHE, Cristian MITRACHE: *Drept penal român. Partea generală (conform noului Cod penal)*, Editura Universul Juridic, București, 2014.
- Ilie PASCU și colectiv: *Noul Cod penal comentat* (Vol. I – Partea generală - și Vol. II – Partea specială), ediția a 3-a, Editura Universul Juridic, București, 2016.
- Viorel PAȘCA: *Drept penal. Partea generală*, ediția a IV-a, Editura Universul Juridic, București, 2015.
- Florin STRETEANU, Daniel NIȚU: *Drept penal. Partea generală. Vol. I (curs universitar)*, Editura Universul Juridic, București, 2014.
- Tudorel TOADER (coordonator), Maria Ioana MICHINICI, Ruxandra RĂDUCANU, Anda CRIȘU-CIOCÎNTĂ, Sebastian RĂDULEȚU, Mihai DUNEA, *Noul Cod penal. Comentarii pe articole*, Ed. Hamangiu,

București, 2014.

- Mihail UDROIU, *Drept penal - partea generală*, ediția a 3-a, Ed. C.H.Beck, București, 2016.
- Mihail UDROIU, *Drept penal - partea specială*, ediția a 3-a, Ed. C.H.Beck, București, 2016.

Referințe suplimentare:

- Orice altă lucrare de drept penal (parte generală și / sau specială) elaborată în considerarea Codului penal actual (cu observarea eventualelor decalaje în raport de reglementarea adusă la zi).
- Orice altă lucrare de drept penal (parte generală și / sau specială) elaborată în considerarea Codului penal anterior (cu observarea constantelor și a diferențelor atrase de modificarea reglementării).
- Diverse culegeri de practică judiciară (fond B.C.U. / Biblioteca Facultății de Drept – U.A.I.C. Iași)
- Diverse reviste de specialitate (ex.: Revista de Drept Penal, Dreptul, Caiete de Drept Penal, Analele Științifice ale U.A.I.C. – seria Științe Juridice etc. – fond B.C.U. / Biblioteca Facultății de Drept – U.A.I.C. Iași / acces electronic [Anale U.A.I.C. – Drept]: http://laws.uaic.ro/anale_stiintifice.html)
- Materiale specifice proprii elaborate de cadrul didactic titular al activităților didactice de curs și seminar, furnizate în regim de circulație internă studenților: fișe de lucru / de seminar (grile, spețe, afirmații cu valoare de adevăr identificabilă drept adevărată sau falsă, simulări de evaluare finală etc.).

Resurse internet:

- www.scj.ro (site-ul oficial al Înaltei Curți de Casație și Justiție a României)
- www.portal.just.ro (portalul instanțelor de judecată)
- www.mpublic.ro (site-ul oficial al Ministerului Public)
- www.ccr.ro (site-ul oficial al Curții Constituționale a României)
- www.cdep.ro (site-ul oficial al Camerei Deputaților)
- www.just.ro (site-ul oficial al Ministerului Justiției)
- www.inm-lex.ro (site-ul oficial al Institutului Național al Magistraturii)
- www.jurisprudenta.org (Jurindex – indexul jurisprudenței naționale)
- www.juridice.ro
- www.universuljuridic.ro

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina cuprinde aptitudinea intrinsecă de a stimula studenților (implicați și interesați de studiul ei, în mod corespunzător și aprofundat) capacitatea de adâncire a cunoștințelor în materie penală și de perfecționare juridico-profesională, atât în considerarea celor care activează deja în varii domenii din spectrul juridic de referință (magistrați, auditori de justiție, avocați, notari, consilieri juridici etc.), cât și a celor care vizează o astfel de încadrare profesională, ca perspectivă ulterioară de carieră (proaspeți absolvenți ai studiilor de licență ș.a.).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Probarea asimilării corespunzătoare a aspectelor teoretice / practice predate / parcurse în timpul semestrului (rezolvarea subiectelor supuse soluționării în cadrul probei scrise a evaluării finale)	Examen (scris)	50 % * (eliminator, în caz de nepromovare)
10.5 Seminar / Laborator	- Prezența activă (se admit maxim 4 absențe, inclusiv, raportat la totalul activităților)	Evaluare continuă (pe parcurs) / Referat - eseu	50 % * (promovarea seminarului este)

	de seminar programate); - Efectuarea, în mod (cel puțin) satisfăcător a unor teme de seminar (referate, eseuri, expuneri / analize ale unor soluții jurisprudențiale obligatorii etc.); - Implicare în dezbateri și în rezolvarea unor probleme / aplicații prezentate de alți colegi, sau de cadrul didactic.		o condiție de îndeplinit pentru a se putea susține evaluarea finală în sesiunea ordinară – nepromovarea seminarului implică evaluarea finală doar în sesiunea de restante)

10.6 Standard minim de performanță

Probarea capacității de a utiliza un limbaj tehnic de specialitate adecvat, de a efectua corelații între cunoștințe aparținând unor segmente variate din materia predată / parcursă, de a identifica și rezolva satisfăcător subiecte (spețe, grile, subiecte clasice sau de orice alt fel) - cu un grad de complexitate mediu spre ridicat - în materie juridico-penală, de a argumenta / susține motivat atât poziții *pro* cât și *contra* unor ipoteze de factură teoretică / practică specifice domeniului, aspecte reflectate (în particular) în:

- Capacitatea de a identifica și rezolva satisfăcător (rezonabil) subiecte de teorie din materia studiată.
- Capacitatea de a identifica instituții particulare ale dreptului penal – parte generală, de a le integra în structura unor instituții superioare (până la nivelul instituțiilor fundamentale), de a proba cunoașterea în ansamblu a definițiilor acestora, a condițiilor lor principale de existență, a clasificărilor majore prezentate în doctrină, a mecanismului generic de funcționare a acestora.
- Capacitatea de a identifica probleme necontrovertate de drept cuprinse în ipoteze de fapt expuse sub formă clară, specifică (studii de caz; spețe) și de a le soluționa (în esența lor) în mod (bine / temeinic) argumentat.
- Capacitatea de a indica soluțiile majore propuse în doctrină, ca rezolvări ale unor situații controvertate recunoscute ca atare (și de a opta, ulterior – motivat - pentru una dintre acestea).
- Capacitatea de a utiliza în exprimarea orală și / sau scrisă un limbaj tehnic de specialitate corespunzător în materie juridică (în general), penală (în special);
- Capacitatea de a nu confunda instituții diferite ale dreptului, noțiuni sau entități asemănătoare sub anumite aspecte (uneori pur formale, spre ex.: după denumire), dar distincte sub alte aspecte.
- Capacitatea de a susține (prezenta, expune) argumentat o idee tangentă cu materia de studiu a dreptului penal.
- Capacitatea de a dialoga liber și avizat pe marginea unor chestiuni din materie.
- Capacitatea de a efectua corelații între diverse cunoștințe din materie, aparținând unor stadii de predare distincte (unități, teme de studiu separate), așadar unor instituții juridico-penale diverse.
- Capacitatea de a efectua corelații între diverse cunoștințe de specialitate în materia dreptului penal și alte cunoștințe acumulate în domeniul dreptului, potrivit stadiului de promovare normal pentru poziția curentă ocupată în planul de învățământ (discipline penale studiate pe întreg parcursul ciclului de studii de licență).
- Capacitatea de a efectua corelații între diverse cunoștințe de specialitate în materia dreptului (în special a celui penal) și un set minimal necesar de informații aferent bagajului de cunoștințe generale, normal acumulate în raport de vârsta și de stadiul de pregătire curent al evaluatului (student al Facultății de Drept, – studii universitare de masterat).

Data completării
1.10.2017

Titular de curs
Lect. univ. dr. Mihai Dunea

Titular de seminar
Lect. univ. dr. Mihai Dunea

Data avizării în departament

Director de departament
Lect. univ. dr. Dan Constantin Tudurache

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclu de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Științe penale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Fiscalitate europeană						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. Ioana Maria Costea						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Ioana Maria Costea						
2.4 An de studiu	1	2.5 Semestru	1	2.6 Tip de evaluare	M	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					55
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					55
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					44
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					119
3.8 Total ore pe semestru					175
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Drept civil. Drept penal. Drept European. Drept financiar.
4.2 De competențe	Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept civil. Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept penal. Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept european. Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept financiar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C.1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor, paradigmelor și metodologiilor din domeniul fiscalității europene C.2. Aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice la anumite situații, procese, proiecte specifice. C.3. Aplicarea legislației naționale și/sau europene la situațiile de fapt. C.4. Interpretarea, corelarea și compararea instituțiilor juridice din dreptul național, dreptul european și dreptul internațional C.5. Utilizarea legislației în vigoare în analiza situațiilor juridice, în încadrarea lor corectă din punct de vedere juridic și în soluționarea lor
Competențe transversale	CT.1. Realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă CT.3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare CT.4. Sintetizarea de soluții generice și alternative la probleme punctuale de practică.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	O.1. Cursul va urmări identificarea și asimilarea principalelor probleme de practică instituțională și judiciară, în materia dreptului bugetar și fiscal, cu componentă europeană.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili: ▪ să definească o serie de noțiuni specifice: buget, impozit, taxă etc. ▪ să indice instituții competente în procedurile bugetare și fiscale naționale și europene. ▪ să explice mecanismele de elaborare, aprobare, executare a bugetelor naționale și europene. ▪ să explice mecanismul de impunere directă și coordonarea în plan european. ▪ să explice mecanismul de impunere indirectă și coordonarea în plan european. ▪ să identifice condițiile de legalitate ale unui act administrativ-fiscal. ▪ să soluționeze o ipoteză practică privind procedura bugetară ori fiscală europeană. ▪ să redacteze înscrisuri specifice stadiilor procesuale și poziției procesuale într-o speță.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive. Fiscalitatea și dreptul fiscal	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016
2.	Fiscalitate și drept fiscal în context supranațional și european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore http://ec.europa.eu/budget/ind ex.cfm Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016

3.	Cadrul bugetar european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M., <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016
4.	Cadrul bugetar european. Frauda la bugetul Uniunii Europene. Nereguli bugetare.	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M., <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016
5.	Fiscalitate în contextul Uniunii Europene. Dispoziții fiscale în Tratat. Convențiile de evitare a dublei impuneri și dreptul european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M., <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016 P. Serlooten, <i>Droit fiscal des affaires</i> , ed. a XII-a, Ed. Dalloz, Paris, 2013.
6.	Fiscalitate în contextul Uniunii Europene. Impozitarea directă – Directive și armonizare	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M., <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016 Costea I.M., <i>Optimizarea fiscală</i> , Ed. C.H.Beck, 2011
7.	Fiscalitate în contextul Uniunii Europene. Impozitarea directă – Directive și armonizare	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M., <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016 Costea I.M., <i>Optimizarea fiscală</i> , Ed. C.H.Beck, 2011
8.	Fiscalitate în contextul Uniunii Europene. Impozitare indirectă. Modele de armonizare fiscală	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Costea I.M., <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016 Costea I.M., <i>Optimizarea fiscală</i> , Ed. C.H.Beck, 2011 D. Pătroi (coord.), <i>TVA național vs. TVA comunitar</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2013
9.	Fiscalitate în contextul Uniunii Europene. Impozitare indirectă. Modele de armonizare fiscală	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația,	2 ore Costea I.M., <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu,

		problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2016 Costea I.M. <i>Optimizarea fiscală</i> , Ed. C.H.Beck, 2011 D. Pătroi (coord.), <i>TVA național vs. TVA comunitar</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2013
10.	Procedura fiscală. Aspecte generice privind stabilirea și executare creanțelor fiscale. Sistemul fiscal român. Cooperare administrativ-fiscală în UE	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016 Costea I.M. <i>Optimizarea fiscală</i> , Ed. C.H.Beck, 2011
11.	Procedura fiscală. Aspecte generice privind stabilirea și executare creanțelor fiscale. Sistemul fiscal român. Cooperare administrativ-fiscală în UE	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Costea I.M, <i>Evaziunea fiscală</i> , Ed. C.H.Beck, 2011.
12.	Contenciosul fiscal. Aspecte generice privind contenciosul fiscal. Sistemul fiscal român. Aspecte de contencios fiscal în spațiul european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore D.D. Șaguna, <i>Drept financiar</i> , ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013. Costea I.M, <i>Fiscalitate europeană</i> , Ed. Hamangiu, 2016
13.	Evaziunea fiscală. Aspecte generice privind evaziunea fiscală. Sistemul fiscal român. Aspecte de drept european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore http://ec.europa.eu/anti_fraud/ Costea I.M, <i>Evaziunea fiscală...</i> , Ed. C.H.Beck, 2011.
14.	Evaziunea fiscală. Aspecte generice privind evaziunea fiscală. Sistemul fiscal român. Aspecte de drept european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore http://ec.europa.eu/anti_fraud/ Costea I.M, <i>Evaziunea fiscală...</i> , Ed. C.H.Beck, 2011.

Bibliografie**Referințe principale:**

1. Costea I.M, *Fiscalitate europeană*, Ed. Hamangiu 2016
2. Costaș C., *Drept financiar, Drept fiscal*. vol. I/II, Ed. Universul Juridic, 2016.

Referințe suplimentare:

1. D.D. Șaguna, *Drept fiscal*, ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013.
2. L. Țățu, D. Cataramă, *Aspecte practice privind TVA*, Ed. C.H. Beck, București, 2010.
3. I.M. Costea, *Inspekția fiscală*, Ed. C.H. Beck, București, 2011.
4. I.M. Costea, *Optimizarea fiscală*, Ed. C.H. Beck, București, 2011
5. D. Pătroi (coord.), *TVA național vs. TVA comunitar*, Ed. C.H. Beck, București, 2013.
6. P. Serlooten, *Droit fiscal des affaires*, ed. a XII-a, Ed. Dalloz, Paris, 2013.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
2.	Modele practice de lucru.	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
3.	Procedura bugetară. Control. Prezentare teoretică	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
4.	Procedura bugetară. Control. Prezentare teoretică	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
5.	Procedura bugetară. Control. Studiu de caz. Aspecte generale	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
6.	Procedura bugetară. Control. Studiu de caz. Aspecte de drept penal.	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
7.	Procedura bugetară. Control. Studiu de caz. Aspecte generale	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
8.	Procedura bugetară. Control. Studiu de caz. Aspecte de drept penal.	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
9.	Procedura fiscală. Control. Prezentare teoretică	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
10.	Procedura fiscală. Control. Prezentare teoretică	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Documente juridice Texte normative
11.	Procedura fiscală. Control. Studiu de caz. Aspecte generale	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
12.	Procedura fiscală. Control. Studiu de caz. Aspecte de drept penal	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
13.	Procedura fiscală. Control. Studiu de caz. Aspecte generale	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative
14.	Procedura fiscală. Control. Studiu de caz. Aspecte de drept penal	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Documente juridice Texte normative

Bibliografie

1. Revista Curierul fiscal
2. <http://curia.europa.eu/>
3. http://ec.europa.eu/budget/index_fr.cfm
4. http://ec.europa.eu/taxation_customs/index_fr.htm

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul are un înalt conținut practic și aplicat pentru a forma deprinderi specifice profesiilor juridice: avocat, judecător, procuror. În egală măsură, sunt cuprinse și elemente de drept adaptate funcțiilor din sistemul administrativ public. Cursul oferă formare profesională de specialitate corespunzând standardelor specifice asociațiilor profesionale (UNBR, UCCJR, CSM etc.). Cursul asigură formarea deprinderilor de calificare juridică a unei ipoteze bugetare/fiscale, de identificare a sediului materiei, de verificare a legalității acesteia și de formulare a soluțiilor și remediilor legale. Cursul duce în secundar la formarea deprinderilor de redactare a înscrisurilor specifice contenciosului bugetar/fiscal.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	- identificarea corectă a soluțiilor legale - identificarea corectă a soluțiilor jurisprudențiale	Examen scris	– 50%
10.5 Seminar/ Laborator	- redactarea corectă a unui document juridic - identificarea corectă a problematicii juridice dintr-o speță	Prezentare orală Eseu tematic	– 25% – 25%

10.6 Standard minim de performanță

Identificarea tipului de obligație bugetară/fiscală și a legislației naționale și europene aplicabile.
Evaluarea legalității unei ipoteze bugetare/fiscale date.
Identificarea parcursului administrativ și judiciar de control al legalității.
Redactarea înscrisurilor specifice fiecărei etape a contenciosului fiscal.

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

1.10.2017

Conf. dr. I.M.Costea

Conf. dr. I.M.Costea

Data avizării în departament

Director de departament

Lect. dr. Dan Constantin Tudurache

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	Științe penale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Drept european: M1: Izvoare și ordine juridică M2: Drept instituțional european						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Emanoil Corneliu Mogîrzan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. univ. dr. Andra Iftimiei						
2.4 An de studiu	1	2.5 Semestru	1	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					43
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					23
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități.....					10
3.7 Total ore studiu individual					130
3.8 Total ore pe semestru					200
3.9 Număr de credite					8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Nu este cazul
4.2 De competențe	Cunoașterea noțiunilor și a instituțiilor dreptului

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C.1. Cunoașterea aprofundată instituțiilor Uniunii Europene, a organizării și funcționării lor, precum și a relațiilor dintre acestea C.2. Cunoașterea modului în care statul român și reprezentanții cetățenilor români participă și contribuie la funcționarea instituțiilor Uniunii C.3. Cunoașterea categoriilor de izvoare ale Uniunii și a raporturilor dintre acestea C.4. Cunoașterea relațiilor dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre C.5. Cunoașterea mecanismelor de control jurisdicțional din dreptul Uniunii Europene C.6. Interpretarea și aplicarea normelor Uniunii Europene pentru soluționarea de spețe
Competențe transversale	CT.1. Identificarea și realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă CT.3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională CT.4. Susținerea unor opinii juridice în vederea soluționării unor spețe de drept al Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante și a judecătorului național

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Pentru masteranzii care nu au studiat anterior dreptul european sau dreptul Uniunii Europene, disciplina asigură familiarizarea cu specificul dreptului Uniunii Europene. În același timp, cursul se adresează masteranzilor care au cunoștințe prealabile în domeniu, urmărind să le dezvolte și să le aprofundeze.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea studiului acestei discipline, masteranzii vor fi capabili: ▪ să explice și să descrie organizarea și funcționarea instituțiilor politice ale Uniunii Europene, precum și relațiile dintre acestea ▪ să înțeleagă modul în care reprezentanții statului și ai cetățenilor români în instituțiile Uniunii pot contribui la funcționarea acestora, precum și la influențarea acestora în sensul intereselor societății românești și să formuleze soluții pentru îmbunătățirea acestor direcții de acțiune ▪ să analizeze izvoarele de drept ale Uniunii Europene, ierarhia acestora, relațiile cu dreptul național al statelor membre. ▪ să înțeleagă statutul de cetățean european ▪ să analizeze competențele Uniunii Europene ▪ să explice mecanismele de control jurisdicțional în dreptul Uniunii Europene ▪ să interpreteze și să aplice normele Uniunii Europene ▪ să susțină opinii juridice în soluționarea unor spețe de drept ale Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante și a instanței naționale sau a Uniunii Europene ▪ să acționeze pentru a proteja în fața instanței drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Consiliul Europei. Instituirea Comunităților Europene și evoluția Comunităților Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs

2.	Instituirea și evoluția Uniunii Europene Metode propuse pentru construcția europeană. Integrarea europeană	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
3.	Comisia Europeană	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
4.	Consiliul Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
5.	Consiliul European	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
6.	Parlamentul European. Procedurile legislative în dreptul Uniunii Europene. Ombudsmanul european	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
7.	Izvoarele dreptului Uniunii Europene (I) 1. Izvoarele dreptului Uniunii Europene. Generalități 2. Dreptul originar sau primar 3. Dreptul derivat. Generalități. Clasificare. Acte legislative, acte delegate, acte de punere în aplicare 4. Actele numite obligatorii de drept derivat 5. Actele numite neobligatorii de drept derivat 6. Actele atipice (nenumite, non-standard) de drept derivat	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
8.	Izvoarele dreptului Uniunii Europene (II) 7. Dreptul internațional ca izvor al dreptului Uniunii Europene 8. Izvoarele nescrise 9. Ierarhia izvoarelor de drept al UE	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
9.	Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre. Primat, aplicabilitate imediată, efect direct, efect indirect	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
10.	Cetățenia europeană și competențele Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
11.	Constituirea, organizarea și funcționarea Curții de Justiție a Uniunii Europene.	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea,	2 ore Note de curs

	Competența Curții de Justiție a Uniunii Europene	conversația euristică, observația dirijată.	
12.	Chestiunea prejudicială. Colaborarea dintre instanțele naționale și Curtea de Justiție	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
13.	Acțiunea în anulare în dreptul Uniunii Europene. Excepția de nelegalitate	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs
14.	Răspunderea statelor membre pentru încălcarea dreptului Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Note de curs

Bibliografie**Referințe principale:**

1. P. Craig, G. De Burca, *Dreptul Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, 2017
2. R. Schütze, *Dreptul constituțional al Uniunii Europene*, Ed. Universitară, 2013
3. Alina Kaczorowska, *European Union Law*, Routledge, 2013
4. Marianne Dony, *Droit de l'Union européenne*, 4e édition revue et augmentée, Editions de l'Université de Bruxelles, Bruxelles, 2012
5. G. Isaac, M. Blanquet, *Droit général de l'Union européenne*, ed. Dalloz-Sirey, coll. Sirey-Université, 10e édition, 2012
6. Jean Paul Jacqué, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, 6e édition, Dalloz, Paris, 2010

Referințe suplimentare:

1. Damian Chalmers ș.a., *European Union Law*, 2nd edition, Cambridge Univ. Press, 2010
2. Anthony Arnall, *The European Union and Its Court of Justice*, Oxford Univ. Press, 2006

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1	Evoluția integrării europene	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată
2	Instituțiile politice ale Uniunii Europene (I)	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată
3	Instituțiile politice ale Uniunii Europene (II)	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată
4	Curtea de Justiție a Uniunii Europene	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată

5	Neaplicarea legislatiei europene Monitorizarea transpunerii directivelor UE	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată
6	Proceduri legislative speciale Revizuirea tratatelor	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată
7	Protectia datelor personale. Aspecte legislative europene. Constatarea neindeplinirii obligatiilor	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată
8	Dreptul Uniunii si dreptul national. Efectul direct Dreptul Uniunii si dreptul national. Suprematia dreptului Uniunii	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată
9	Dreptul Uniunii si dreptul national. Aplicarea uniforma a dreptului Uniunii Nediscriminare si cetatenia Uniunii. Masuri pentru combaterea discriminarilor	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată
10	Interpretarea dreptului Uniunii. Identitate nationala	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată
11	Obligatia de loialitate Principiul subsidiaritati	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată
12	Contencios. Actiune in constatarea neindeplinirii obligatiilor. Contencios. Actiune in anulare	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată
13	Chestiunea prejudicială (Trimiterea preliminara) Exceptia de nelegalitate	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată
14	Actiunea in despagubire Mijloace de drept extraordinare. Procedura preliminară de urgenta	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	3 ore Note de curs Documente juridice Bibliografia anexată

Bibliografie

P. Craig, G. De Burca, *Dreptul Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, 2017

R. Schütze, *Dreptul constitutional al Uniunii Europene*, Ed. Universitară, 2013

Tăbușcă, Silvia. *Efectele hotărârilor CEDO și CJUE în dreptul intern : analiză asupra dreptului la nediscriminare*, ed. C.H. Beck, Bucuresti, 2012.

Truichici, Adrian M., Neagu, Luiza. Drepturi și libertăți - jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, ed. Universul Juridic, București, 2017

Sudre, Frédéric. Constantin, Valentin, prefator. Bercea, Raluca, traducător. Avram, Violeta-Irina, traducător. Roibu, Magdalena, traducător. Drept european și internațional al drepturilor omului, Editura Hamangiu, București, 2009

Renucci, Jean-François. Constantin, Cătălina, trad.. Bodea, Elena, trad.. Popa, Annelise, trad.. Tratat de drept european al drepturilor omului, Librairie Générale de Droit et de Jurisprudence, Paris, 2007

Neagu, Norel. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene și influența acesteia asupra dreptului penal național, ed. C. H. Beck, Bucurști, 2014

Ignățoiu-Sora, Emanuela. Egalitate și nondiscriminare în jurisprudența Curții Europene de Justiție, ed. C. H. Beck, București, 2008.

Călin, Dragoș. Curtea Constituțională a României și dreptul Uniunii Europene : culegere de jurisprudență, ed. Universitara, București, 2014.

Revista romana de drept european
www.curia.europa.eu
<https://www.legifrance.gouv.fr/Droit-europeen/Actualite>

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul are un conținut practic, aducând în discuție și dreptul Uniunii mai aproape de publicul român. Instituțiile sunt prezentate într-o viziune realistă, insistându-se asupra efectelor activității acestora asupra rezidenților din țara noastră și asupra modului în care reprezentanții noștri în instituțiile Uniunii, la toate nivelurile, pot influența decizia în aceste instituții. Normele Uniunii sunt studiate în relație cu normele naționale, din perspectiva unei interpretări și aplicări cât mai corecte. Prin studierea căilor de control juridic, masteranzii dobândesc competențe practice privind modul în care pot proteja în justiție drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Examen scris		– 50%
10.5 Seminar/ Laborator	Participarea la dezbaterile de la seminar Eseu		– 25% – 25%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea instituțiilor Uniunii Europene, a izvoarelor de drept al Uniunii Europene, a relațiilor dintre ordinea juridică a Uniunii și ordinea juridică națională, a mijloacelor de control juridic			

Data completării
01.10.2017

Titular de curs
**Lect. univ. dr. Emanoil Corneliu
Mogîrzan**

Titular de seminar
Asist. univ. dr. Andra Iftimiei

Data avizării în departament

Director de departament
Lect. univ. dr. Dan Constantin TUDURACHE

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Științe penale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Justiție constituțională						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. Marieta Safta						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Marieta Safta						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	M	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					45
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					36
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					50
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					133
3.8 Total ore pe semestru					175
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitatea de a înțelege și de a analiza noțiunile caracteristice din sfera justiției constituționale și a contenciosului constituțional; C2. Capacitatea de a identifica obiectul controlului de constituționalitate. C4. Capacitatea de a interpreta și de a corobora textele legale incidente în materie. Capacitatea de a delimita cauzele de inadmisibilitate în contenciosul constituțional. C5. Capacitatea de a integra cuștânțele dobândite în ansamblul cunoștințelor integrate j ustiției constituționale.
Competențe transversale	CT.1. Abordarea în mod realist – cu argumentare atât teoretică, cât și practică – a unor situații problemă cu grad ridicat de complexitate, în vederea soluționării eficiente a acestora. CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă CT.3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare CT.4. Abilități de comunicare orală și de dezbatere.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Disciplina își propune transmiterea de cunoștințe de ordin conceptual și tehnico-juridic cu referire la principalele direcții din legislația, doctrina și practica în materia justiției constituționale, abordarea fiind utilă în desfășurarea profesiei de magistrat, avocat, cercetător în domeniu, precum și în vederea elaborării doctoratului în drept.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili: ▪ să definească o serie de noțiuni specifice: conceptul de constituționalism, control de constituționalitate, etc. ▪ să explice mecanismul efectuării controlului de constituționalitate. ▪ să identifice cauzele de inadmisibilitate privitoare la competența Curții constituționale ▪ să identifice actele Curții Constituționale

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive. Prezentarea materiei ; structura cursului. Justiția constituțională și contenciosul constituțional. Caracterizare generală	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	2 ore 1. Tudorel Toader, Marieta Safta, Curs de contencios constitutional, Ed. Hamangiu, 2017 2. M. Safta, Drept constituțional și instituții politice. Vol. I. Teoria general a dreptului constituțional. Drepturi și libertăți, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2016; 3. Gh. Iancu, Drept

			constituțional și instituții politice, vol. I, Ed. C.H. Beck, București, 2009
2.	Teoria Constituției. Constituție și constituționalism. Supremația Constituției	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<i>Idem.</i>
3.	Teoria Constituției. Adoptarea, revizuirea, suspendarea și abrogarea Constituției	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<i>Idem.</i>
4.	Teoria Constituției. Constituția României din 1991, revizuită în 2003	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<i>Idem.</i>
5.	Controlul de constituționalitate. Considerații generale. Controlul constituționalității legilor în România	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<i>Idem.</i>
6.	Curtea Constituțională a României. Cadru legal de referință. Caracterizare generală.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<i>Idem.</i>
7.	Curtea Constituțională a României. Structura și organizarea Curții Constituționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<i>Idem.</i>
8.	Curtea Constituțională a României. Atribuțiile Curții Constituționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<i>Idem.</i>
9.	Curtea Constituțională a României. Reguli procedurale specifice activității Curții Constituționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<i>Idem.</i>
10.	Cauzele de inadmisibilitate în contenciosul constituțional. Caracterizare generală. Clasificări ale cauzelor de inadmisibilitate. Legalitatea sesizării.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<i>Idem.</i>
11.	Cauzele de inadmisibilitate în contenciosul constituțional. Cauze de inadmisibilitate privitoare la competența Curții Constituționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<i>Idem.</i>
12.	Actele Curții Constituționale și efectele acestora. Tipuri de acte. Efectele deciziilor Curții Constituționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<i>Idem.</i>
13.	Actele Curții Constituționale și efectele acestora. Deciziile Curții Constituționale în lumina principiului securității juridice	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<i>Idem.</i>
14.	Raporturile între dreptul național, dreptul internațional, dreptul european în cadrul controlului de constituționalitate	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice;	<i>Idem.</i>

în România. Cadrul constituțional de referință. Receptarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și, respectiv, a Curții de Justiție a Uniunii Europene. Rolul Comisiei de la Veneția în asigurarea standardelor moderne de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale	Dialog constructiv.	

Bibliografie

Referințe principale:

1. Tudorel Toader, Marieta Safta, Curs de contencios constituțional, Ed. Hamangiu, București, 2017
2. M. Safta, Drept constituțional și instituții politice. Vol. I. Teoria generală a dreptului constituțional. Drepturi și libertăți, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2016;
3. Gh. Iancu, Drept constituțional și instituții politice, vol. I, Ed. C.H. Beck, București, 2009

Referințe suplimentare:

1. T. Toader, M. Safta, Dialogul între Curtea Constituțională a României și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în Dreptul nr. 9/2013, <http://web.ebscohost.com>;
2. I. Vida, Curtea Constituțională a României. Justiția politicului sau politica justiției? Ed. Monitorul Oficial, București, 2011
3. I. Deleanu, Instituții și proceduri constituționale în dreptul român și în dreptul comparat, Ed. C.H. Beck, București, 2006;
4. T. Toader, M. Safta, Ghid de admisibilitate la Curtea Constituțională a României, Ed. Hamangiu, București, 2016

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive. Prezentarea materiei ; structura cursului. Justiția constituțională și contenciosul constituțional. Caracterizare generală. Teoria Constituției. Constituție și constituționalism. Supremația Constituției	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	2 ore Curs de contencios constituțional, Ed. Hamangiu, 2017 2. M. Safta, Drept constituțional și instituții politice. Vol. I. Teoria generală a dreptului constituțional. Drepturi și libertăți, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2016; 3. Gh. Iancu, Drept constituțional și instituții politice, vol. I, Ed. C.H. Beck, București, 2009
2.	Teoria Constituției. Adoptarea, revizuirea, suspendarea și abrogarea Constituției. Constituția României din 1991, revizuită în 2003	Idem.	Idem.
3.	Controlul de constituționalitate. Considerații generale. Controlul	Idem.	Idem.

	constituționalității legilor în România. Curtea Constituțională a României. Cadrul legal de referință. Caracterizare generală.		
4.	Curtea Constituțională a României. Structura și organizarea Curții Constituționale. Structura și organizarea Curții Constituționale	Idem.	Idem.
5.	Curtea Constituțională a României. Reguli procedurale specifice activității Curții Constituționale Cauzele de inadmisibilitate în contenciosul constituțional. Caracterizare generală. Clasificări ale cauzelor de inadmisibilitate. Legalitatea sesizării.	Idem.	Idem.
6.	Cauzele de inadmisibilitate în contenciosul constituțional. Cauze de inadmisibilitate privitoare la competența Curții Constituționale Actele Curții Constituționale și efectele acestora. Tipuri de acte. Efectele deciziilor Curții Constituționale. Deciziile Curții Constituționale în lumina principiului securității juridice	Idem.	Idem.
7.	Raporturile între dreptul național, dreptul internațional, dreptul european în cadrul controlului de constituționalitate în România. Cadrul constituțional de referință. Receptarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și, respectiv, a Curții de Justiție a Uniunii Europene. Rolul Comisiei de la Veneția în asigurarea standardelor moderne de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale	Idem.	Idem.

Bibliografie

1. Tudorel Toader, Marieta Safta, Curs de contencios constitutional, Ed. Hamangiu, București, 2017
2. M. Safta, Drept constituțional și instituții politice. Vol. I. Teoria generală a dreptului constituțional. Drepturi și libertăți, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2016;
3. Gh. Iancu, Drept constituțional și instituții politice, vol. I, Ed. C.H. Beck, București, 2009
4. T. Toader, M. Safta, Dialogul între Curtea Constituțională a României și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în Dreptul nr. 9/2013, <http://web.ebscohost.com>;
5. I. Deleanu, Instituții și proceduri constituționale în dreptul român și în dreptul comparat, Ed. C.H. Beck, București, 2006;

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina poate duce la perfecționarea celor care profesază sau care urmează să profeseze în domeniul juridic, contribuind la cultura profesională a tuturor specialiștilor în drept (judecători, procurori, avocați, consilieri juridici etc.) și în special a celor în dreptul constituțional.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Înțelegerea și însușirea noțiunilor specifice din sfera de aplicare a justiției constituționale	Examen scris	– 50%
10.5 Seminar/ Laborator	Implicarea în cadrul discuțiilor purtate cu privire la temele de seminar; Gradul de înțelegere a noțiunilor specifice materiei	Prezentare orală Eseu tematic	– 25% – 25%
10.6 Standard minim de performanță			
Participare activă la seminarii și răspuns satisfăcător la minimum un subiect de examen.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

01.10.2017

Conf. dr. Marieta Safta

Conf. dr. Marieta Safta

Data avizării în departament

Director de departament

Lect. dr. Dan Constantin Tudurache

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclu de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Științe penale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	PROBLEME MEDICO-LEGALE						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. Călin Scripcaru						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. dr. Călin Scripcaru						
2.4 An de studiu	1	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	EX	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					58
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					46
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					55
Tutoriat					1
Examinări					10
Alte activități					60
3.7 Total ore studiu individual					180
3.8 Total ore pe semestru					250
3.9 Număr de credite					10

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	-
4.2 De competențe	-

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Proiector pentru prezentări power point
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Halat de spital, mască de protecție

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Interpretarea certificatelor medico-legale C2. Interpretarea rapoartelor de autopsie medico-legală C3. Interpretarea diagnosticelor și concluziilor expertizelor medico-legale psihiatrice C4. Evaluarea leziunilor și gradului de opoziție a victimei în agresiunile sexuale C5. Aspecte legale de aprecierea responsabilității medicale
Competențe transversale	CT1. Cunoștințe elementare de traumatologie și psihiatrie medico-legală CT2. Cunoștințe de criminalistică CT3. Cunoștințe de criminologie practică

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Dobândirea noțiunilor și abilităților practice necesare în examinarea traumatologică, în autopsia medico-legală și examinarea psihiatrică, necesare în activitatea practică a viitorului jurist, în examinările la fața locului și în evaluarea actelor medico-legale.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Explice ▪ Descrie ▪ Evalueze Leziunile constatate pe corpul victimei și eventual starea psihică a acesteia.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Organizarea rețelei naționale de medicină legală	Power point	2 ore
2.	Moartea și semnele de moarte	Power point	2 ore
3.	Raportul de autopsie medico-legală	Power point	2 ore
4.	Tipuri de examinări medico-legale	Power point	2 ore
5.	Traumatismele cranio-cerebrale	Power point	2 ore
6.	Accidentele rutiere	Power point	2 ore

7.	Asfixiile mecanice	Power point	2 ore
8.	Moartea prin agenți fizici	Power point	2 ore
9.	Împușcarea	Power point	2 ore
10.	Toxicologie medico-legală	Power point	2 ore
11.	Agenți biologici	Power point	2 ore
12.	Identificarea medico-legală	Power point	2 ore
13.	Suicidul	Power point	2 ore
14.	Deontologie medico-legală	Power point	2 ore

Bibliografie:

1. Beliș V., *Tratat de medicină legală*, Ed. Didactică și Pedagogică, 1996;
2. Dermengiu D., *Note de curs*, Ed. Univ. "Carol Davila", Buc., 1999;
3. Giurgiu N., *Responsabilitatea penală și pedeapsa*, Ed. Neuron, 1995;
4. Perju-Dumbravă D., *Expertiza medico-legală în practica juridică*, Ed. Argonaut, 1999;
5. Plăhteanu Monica, *Curs de Medicină Legală*, Ed. Timpul, 1999;
6. Scripcaru Gh. și colab., *Medicina legală*, Ed. Didactică și Pedagogică, Buc., 1993.
7. Scripcaru Gh., Pirozinsky T., *Criminologie clinică și relațională*, Ed. Symposion, 1995;
8. Scripcaru Gh. și colab., *Bioetica în perspectivă europeană*, Ed. Symposion, 1995;
9. Teodoru Gr., *Drept procesual penal, partea specială*, Ed. Cugetarea, 1998;
10. Teodoru Gr., *Drept procesual penal, partea generală*, Ed. Cugetarea, 1996;
11. Tulbure A., *Prezumția de nevinovăție*, Ed. Red., 1996;
12. Volonciu J., *Tratat de drept procesual penal*, Ed. Pro, 1997;
13. Wecht C., *Cause of death as determined from autopsy*, Bancroft, California, 1984;
- Zwang S., *Sexologie*, Masson, 1975.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Autopsie medico-legală	Sala de autopsie	3 ore
2.	Expertize medico-legale psihiatrice	Institutul de Psihiatrie Socola	3 ore
3.	Consultații de traumatologie medico-legală	I.M.L.	3 ore
4.	Examinarea victimelor agresiunilor sexuale	I.M.L.	3 ore
5.	Autopsie medico-legală	I.M.L. Sala de autopsie	3 ore
6.	Expertiza medico-legală psihiatrică	Institutul de Psihiatrie Socola	3 ore

7.	Consultații de traumatologie medico-legală	IML	3 ore
8.	Examinarea victimelor agresiunilor sexuale	IML	3 ore
9.	Autopsie medico-legală	Sala de autopsie IML	3 ore
10.	Expertize medico-legale psihiatrice	Institutul de Psihiatrie Socola	3 ore
11.	Consultații de traumatologie medico-legală	IML	3 ore
12.	Autopsie medico-legală	Sala de autopsie	3 ore
13.	Expertize medico-legale psihiatrice	Institutul de Psihiatrie Socola	3 ore
14.	Consultații de traumatologie medico-legală	IML	3 ore

Bibliografie:

14. Beliș V., *Tratat de medicină legală*, Ed. Didactică și Pedagogică, 1996;
15. Dermengiu D., *Note de curs*, Ed. Univ. “Carol Davila”, Buc., 1999;
16. Scripcaru Gh. și colab., *Medicina legală*, Ed. Didactică și Pedagogică, Buc., 1993.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina aduce elemente practice și studii de caz în care aportul medicinei legale a fost hotărâtor. De asemenea masteranzii vor avea ocazia să asiste la autopsii medico-legale, examinări psihiatrico-legale și consultații traumatologice în cazuri de agresiune sau viol. Masteranzii vor avea ocazia să se familiarizeze cu unele investigații de laborator cum ar fi examinarea ADN, examenele serologice în determinarea paternității sau examene toxicologice de dozare a alcoolului și substanțelor stupefiante.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Absorbția cunoștințelor	examen	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Orientare practică	examen	50%
10.6 Standard minim de performanță - nota 5			

Data completării
01.10.2017

Titular de curs
Prof. dr. Călin Scripcaru

Titular de seminar
Prof. dr. Călin Scripcaru

Data avizării în departament

Director de departament
Lect. univ. dr. Dan Constantin TUDURACHE

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	ȘTIINȚE PENALE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Convenția europeană a drepturilor omului. Jurisprudența CEDO						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Snejana SULIMA						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Snejana SULIMA						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	M	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					75
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					75
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					90
Tutoriat					1
Examinări					3
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					194
3.8 Total ore pe semestru					250
3.9 Număr de credite					10

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sala de curs cu dotari media (proiector, computer, sistem audio-video), tabla, cretă, flipchart, markere
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Sala de seminar cu dotari media (proiector, computer, sistem audio-video), tabla, cretă, flipchart, markere

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	- Asimilarea unui vocabular specific disciplinei. - Competențe de interpretare a CEDO. - Abilitatea de a utiliza în practica profesională cunoștințele aprofundate a Convenției Europene a Drepturilor Omului. - Capacitatea de punere în aplicare a exigențelor jurisprudențiale așa cu reies din hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului.
Competențe transversale	- Capacitatea de a identifica legăturile dintre problematica drepturilor omului în dreptul european și cel național. - Capacitatea de a aborda chestiuni complexe care necesită cunoașterea dreptului convențional al drepturilor omului.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	- Aprofundarea cunoștințelor referitoare la CEDO și la mecanismele ei de protecție a drepturilor omului la nivel european. - Deprinderea cercetării juridice asupra Convenției Europene a Drepturilor Omului prin metode generale și specifice (analiză, comentariu de text, demonstrație).
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Explice necesitatea protecției drepturilor omului prin intermediul CEDO ▪ Descrie mecanismele de protecție a drepturilor omului la nivel european ▪ Utilizeze limbajul propriu protecției europene a drepturilor omului ▪ Analizeze cauzele din jurisprudența CEDO

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Curs I –Considerații introductive 1. Consiliul Europei – promotor al protecției drepturilor omului în Europa 2. CEDO – fundament al protecției drepturilor omului la nivel european	Prelegere	2 ore Note de curs
2.	Curs II - Principii generale de interpretare a CEDO 1. Interpretarea evolutivă 2. Marja națională de apreciere 3. Principiul proporționalității	Prelegere	2 ore Note de curs

3.	Curs III – Drepturi cu caracter primordial pentru persoane, protejate de CEDO 1. Dreptul la viață	Prelegere	2 ore Note de curs
4.	2. Protecția contra torturii și a tratamentelor inumane sau degradante	Prelegere	2 ore Note de curs
5.	3. Protecția contra sclaviei	Prelegere	2 ore Note de curs
6.	4. Dreptul la libertate și siguranță	Prelegere	2 ore Note de curs
7.	5. Dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a corespondenței	Prelegere	2 ore Note de curs
8.	6. Dreptul la libertatea gândirii, conștiinței și religiei	Prelegere	2 ore Note de curs
9.	7. Drepturile privind educația	Prelegere	2 ore Note de curs
10.	8. Dreptul la libertatea de exprimare	Prelegere	2 ore Note de curs
11.	9. Drepturi și libertăți politice și asociative	Prelegere	2 ore Note de curs
12.	Curs IV – Discriminarea în viziunea CEDO 1. Discriminarea raportată la unul dintre drepturile CEDO 2. Interdicția generală a discriminării	Prelegere	2 ore Note de curs
13.	Curs V – Drepturi cu caracter procedural protejate de CEDO 1. Dreptul al un proces echitabil 2. Dreptul la un recurs efectiv	Prelegere	2 ore Note de curs
14.	Curs VI – Drepturi cu caracter economic protejate de CEDO 1. Lectura articolului 1 din Protocolul adițional la CEDO 2. Procedura aplicabilă în cazul încălcării dreptului de proprietate	Prelegere	2 ore Note de curs

Bibliografie**Referințe principale:**

BÎRSAN, Corneliu, *Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole*. Editia 2, Editura C.H. Beck, București, 2010.

BOGDAN, Dragoș Sebastian, SELEGEAN, Mihai, *Drepturi și libertăți fundamentale în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului*, Editura ALL Beck, București, 2005.

CALIN, Dragoș, ȚĂNDĂRESCU, Bianca, VASILESCU, Mihaela, COTOVARU, Paula-Andrada, RAMAȘCANU, Beatrice, MILITARU, Ionuț, MILITARU, Serena, LĂCĂTUȘU, Roxana, ZAHARIA, Lucia, CÎRCIUMARU, Lavinia, LĂNCRĂJAN, Alexandra, *Hotărârile CEDO în cauzele împotriva României – 1994-2009. Analiză, consecințe, autorități potențial responsabile*, 5 volume, Editura Universitară, 2010.

CHIRIȚĂ, Radu, *Convenția europeană a drepturilor omului. Comentarii și explicații*, ediția 2, Editura C.H.

Beck, București, 2008
CROITORU, Mirela Steluța, *Dreptul de proprietate în jurisprudența CEDO*, Editura Hamangiu, 2010.
POPESCU, Corneliu-Liviu, *Drepturile de procedură în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (2001-2002)*, Editura ALL Beck, București, 2003.
POPESCU, Corneliu-Liviu, *Jurisprudența Curții europene a Drepturilor Omului - 2004*, Editura ALL Beck, 2006.
POPESCU, Corneliu-Liviu, *Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) pronunțate în cauzele împotriva României*, Editura All Beck, București, 2003.
POPESCU, Corneliu-Liviu, *Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (1999-2002)*, Editura All Beck, București, 2003.
PREDESCU, Ovidiu, *Convenția europeană a drepturilor omului și implicațiile ei asupra dreptului penal român*, Editura Lumina Lex., București, 1998.

Referințe suplimentare:

RENUCCI, Jean-François, *Tratat de drept european al drepturilor omului*, Editura Hamangiu, București 2009.
SUDRE, Frédéric, *Droit européen et international des droits de l'homme*, 10e édition revue et augmentée, PUF, Paris, 2011.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Condiții de detenție și tratamentul deținuților	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
2.	Dreptul în materie de procreare	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
3.	Protecția mediului	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
4.	Expulzări colective Expulzări și extrădări	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
5.	Noile tehnologii	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
6.	Drepturile romilor	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
7.	Protecția copiilor Drepturi parentale	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
8.	Drepturile privind sănătatea	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
9.	Drepturile electorale și dreptul deținuților la vot	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
10.	Terorism în jurisprudența CEDO	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
11.	Violența împotriva femeilor	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
12.	Hotărârile pilot	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO
13.	Drepturile transsexualilor și a minorităților sexuale	Prezentare PPt	2 ore Jurisprudența CEDO

14.	Protecția socială în jurisprudența CEDO Fiscalitatea în jurisprudența CEDO Societățile în jurisprudența CEDO	Prezentare PPT	2 ore Jurisprudența CEDO
Bibliografie SUDRE, Frédéric, MARGUÉNAUD, Jean-Pierre, ANDRIANTSIMBAZOVINA, Joël, GOUTTENOIRE, Adeline, LEVINET, Michel, Marile hotărâri ale Cușii Europene a Drepturilor Omului, Rosetti International, București, 2011. http://www.coe.int ; http://www.echr.coe.int/ECHR/Homepage_FR			

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina contribuie la formarea abilităților profesionale specifice în corelația cu standardele profesionale aplicabile profesiilor juridice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Capacitate de asimilare și redare	examen	50
10.5 Seminar/ Laborator	Capacitate de analiză și sinteză	Prezentare orală cu ajutorul unui support sub formă de referat sau PPT	50
10.6 Standard minim de performanță			
Frecvență; parcurgerea bibliografiei; participarea la dezbateri la seminar, dovedirea însușirii noțiunilor fundamentale			

Data completării
01.10.2017

Titular de curs
Lect. dr. Snejana SULIMA

Titular de seminar
Lect. dr. Snejana SULIMA

Data avizării în departament

Director de departament
Lect. univ. dr. Dan Constantin TUDURACHE

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	Științe Penale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Jurisdicții speciale în dreptul penal						
2.2 Titularul activităților de curs	Dr. CĂȘUNEANU Florin Daniel						
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. CĂȘUNEANU Florin Daniel						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	Examen scris/ oral	2.7 Regimul disciplinei	OB.

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					60
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					60
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					55
Tutoriat					1
Examinări					4
Alte activități.....					-
3.7 Total ore studiu individual					180
3.8 Total ore pe semestru					250
3.9 Număr de credite					10

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Condiția acumulării a minim 30 de credite pe durata studiilor de licență la disciplinele de specialitate (Drept penal general, Drept penal special, Drept procesual penal)
4.2 De competențe	---

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	---

5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului

---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitatea de a înțelege și de a analiza noțiunile caracteristice sferei jurisdicțiilor speciale din dreptul penal; C2. Capacitatea de a identifica rolul jurisdicțiilor speciale în cadrul realizării scopului procesului penal; C3. Capacitatea de a interpreta și de a corobora textele legale incidente în materie.
Competențe transversale	CT1. Identificarea situațiilor în care se impune aplicarea regulilor privind jurisdicțiile speciale; CT2. Însușirea aptitudinii de a evidenția situațiile practice care cad sub incidența normelor privind jurisdicțiile speciale.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Disciplina își propune să prezente principalele aspecte privind jurisdicțiile speciale din dreptul penal și aprofundarea cunoștințelor acumulate în timpul studiilor de licență din același domeniu.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Expună motivele pentru care existența jurisdicțiilor speciale este necesară; ▪ Descrie condițiile necesare pentru a fi incidente normele privind jurisdicțiile speciale; ▪ Identifice situațiile practice în care se aplică jurisdicțiile speciale.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Proceduri comune și proceduri speciale. Urmărire penală și cercetare judecătorească.	Prelegere interactivă	2 ore
2.	Procedura în cazul plângerilor împotriva actelor și măsurilor dispuse de procuror.	Prelegere interactivă	2 ore
3.	• Acordul de recunoaștere a vinovăției. • Renunțarea la urmărirea penală.	Prelegere interactivă	2 ore

4.	• Dispoziții speciale privind urmărirea și judecarea infracțiunilor de corupție. • Dispoziții speciale privind urmărirea și judecarea infracțiunilor de crimă organizată (Legea nr. 39/2003)	Prelegere interactivă	2 ore
5.	Metode speciale de supraveghere sau cercetare	Prelegere interactivă	2 ore
6.	• Dispoziții speciale privind urmărirea și judecarea persoanelor juridice trase la răspundere penală. • Procedura dării în urmărire penală	Prelegere interactivă	2 ore
7.	Dispoziții speciale privind urmărirea și judecarea în cauzele cu infractori minori	Prelegere interactivă	2 ore
8.	Reabilitarea judecătorească	Prelegere interactivă	2 ore
9.	Repararea pagubei în cazul condamnării sau al luării unei măsuri preventive pe nedrept;	Prelegere interactivă	2 ore
10.	• Procedura în caz de dispariție a înscrisurilor judiciare. • Procedura de confiscare sau desființare a unui înscris în cazul clasării	Prelegere interactivă	2 ore
11.	Contestația privind durata rezonabilă a procesului penal	Prelegere interactivă	2 ore
12.	Recunoașterea unor acte judiciare străine	Prelegere interactivă	2 ore
13.	Procedurile în cazul căilor extraordinare de atac	Prelegere interactivă	2 ore
14.	Protecția martorilor în cadrul procesului penal	Prelegere interactivă	2 ore

Bibliografie**Referințe principale:**

- Vintilă Dongaroz, S. Kahane, G. Antoniu, C. Bulai, N. Iliescu, R. Stănoiu, *Explicații teoretice ale Codului de procedură penală român*, vol. II, Ed. Academiei, 1976;
- Grigore Theodoru, *Tratat de drept procesual penal*, Ed. Hamangiu, București, 2013;
- Angela Eugenia Nicolae, *Urmărirea și judecarea unor infracțiuni flagrante*, Ed. Lumina Lex, București, 2002;
- Crișu Atanasiu, *Procedura în cauzele cu infractori minori*, în *Dreptul* nr. 2/2005.

Referințe suplimentare:

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Proceduri comune și proceduri speciale. Urmărire penală și cercetare judecătorească.	Dialog. Prezentare referat	3 ore
2.	Procedura în cazul plângerilor împotriva actelor și măsurilor dispuse de procuror.	Dialog. Prezentare referat	3 ore

3.	• Acordul de recunoaștere a vinovăției. • Renunțarea la urmărirea penală.	Dialog. Prezentare referat	3 ore
4.	• Dispoziții speciale privind urmărirea și judecarea infracțiunilor de corupție. • Dispoziții speciale privind urmărirea și judecarea infracțiunilor de crimă organizată (Legea nr. 39/2003)	Dialog. Prezentare referat	3 ore
5.	Metode speciale de supraveghere sau cercetare	Dialog. Prezentare referat	3 ore
6.	• Dispoziții speciale privind urmărirea și judecarea persoanelor juridice trase la răspundere penală. • Procedura dării în urmărire penală	Dialog. Prezentare referat	3 ore
7.	Dispoziții speciale privind urmărirea și judecarea în cauzele cu infractori minori	Dialog. Prezentare referat	3 ore
8.	Reabilitarea judecătorească	Dialog. Prezentare referat	3 ore
9.	Repararea pagubei în cazul condamnării sau al luării unei măsuri preventive pe nedrept;	Dialog. Prezentare referat	3 ore
10.	• Procedura în caz de dispariție a înscrisurilor judiciare. • Procedura de confiscare sau desființare a unui înscris în cazul clasării	Dialog. Prezentare referat	3 ore
11.	Contestația privind durata rezonabilă a procesului penal	Dialog. Prezentare referat	3 ore
12.	Recunoașterea unor acte judiciare străine	Dialog. Prezentare referat	3 ore
13.	Procedurile în cazul căilor extraordinare de atac	Dialog. Prezentare referat	3 ore
14.	Protecția martorilor în cadrul procesului penal	Dialog. Prezentare referat	3 ore

Bibliografie

- Vintilă Dongaroz, S. Kahane, G. Antoniu, C. Bulai, N. Iliescu, R. Stănoiu, *Explicații teoretice ale Codului de procedură penală român*, vol. II, Ed. Academiei, 1976;
- Grigore Theodoru, *Tratat de drept procesual penal*, Ed. Hamangiu, București, 2013;
- Angela Eugenia Nicolae, *Urmărirea și judecarea unor infracțiuni flagrante*, Ed. Lumina Lex, București, 2002;
- Crișu Atanasiu, *Procedura în cauzele cu infractori minori*, în *Dreptul* nr. 2/2005.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina poate duce la perfecționarea celor care profesează sau care urmează să profeseze în domeniul juridic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Înțelegerea și însușirea noțiunilor specifice din sfera de aplicare a jurisdicțiilor speciale din dreptul penal	Examen scris/oral	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Implicarea în cadrul discuțiilor purtate cu privire la temele de seminar; Gradul de înțelegere a noțiunilor specifice materiei.	Evaluare pe baza răspunsurilor la întrebările formulate; Prezentare referat; Teste pe parcursul semestrului.	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Frecvență; parcurgerea bibliografiei; participarea la dezbateri la seminar, dovedirea însușirii noțiunilor fundamentale			

Data completării
01.10.2017

Titular de curs
Dr. CĂȘUNEANU Florin Daniel

Titular de seminar
Dr. CĂȘUNEANU Florin Daniel

Data avizării în departament

Director de departament
Lect. univ. dr. Dan Constantin TUDURACHE

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	Științe penale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Tehnici de argumentare utilizate în dezbaterile juridică						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. Constantin Sălăvăstru						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Horia Chiriac						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	Mixt	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					58
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					38
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					49
Tutoriat					1
Examinări					4
Alte activități.....					4
3.7 Total ore studiu individual					154
3.8 Total ore pe semestru					210
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	-----
4.2 De competențe	-----

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	-----
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	-----

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1 Identificarea și utilizarea limbajului, metodologiilor și cunoștințelor de specialitate din domeniul științelor comunicării C1.1 Definirea principalelor concepte specifice domeniului, utilizarea lor și a terminologiei de specialitate în situații multiple; C1.2 Explicarea conceptuală a situațiilor de comunicare și a problemelor de specialitate din domeniu;
Competențe transversale	CT1 Rezolvarea în mod realist - cu argumentare atât teoretică, cât și practică - a unor situații profesionale uzuale, în vederea soluționării eficiente și deontologice a acestora; CT2 Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipa multidisciplinară cu îndeplinirea anumitor sarcini pe paliere ierarhice;

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Construcția unui sistem conceptual adecvat pentru înțelegerea argumentării și practicarea adecvată a ei în situații discursive diferite
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Descrie formele elementare de argumentare și regulile de utilizare corectă a lor; ▪ Utilizeze deprinderile de construire adecvată a unei argumentări; ▪ Identifice și să analizeze situațiile de eroare ale argumentării; ▪ Explice conceptele fundamentale ale argumentării ;

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Ce este argumentarea ? (a) dezvoltări clasice; (b) argumentare și raționament; (c) dubla intenționalitate a argumentării; (d) mărcile argumentării;	Prelegere Dezbateri	4 ore
2.	Structura argumentării (a) premisele modelului structural; (b) articulațiile modelului argumentării; (c) critica modelului structural;	Prelegere Dialog euristic	4 ore
3.	Argumente și enunțuri argumentative (a) argument și probă; (b) tipuri de argumente; (c) tipuri de enunțuri argumentative; (d) conflictul de opinie;	Prelegere Explicație	4 ore
4.	Tehnici de argumentare (a) ce sunt tehnicile de argumentare;	Prelegere Analiza de text	4 ore

	(b) tipologia tehnicilor de argumentare; (c) tehnici de susținere și tehnici de respingere;		
5.	Strategii de argumentare (a) Conceptul de strategie de argumentare (b) Tipuri de strategii; (c) Acțiunea integratoare a strategiilor;	Prelegere; Aplicații practice	4 ore
6.	Evaluarea argumentării (a) Ce înseamnă a evalua o argumentare ? (c) Criteriile evaluării (d) Tehnici de evaluare;	Prelegere	4 ore
7.	Sofismele în argumentare (a) Ce este un sofism ? (b) Criterii de diferențiere a sofismelor; (c) Tipuri de sofisme.	Prelegere	4 ore

Bibliografie**Referințe principale:**

1. Andrei Marga, *Argumentarea*, Editura Fundației Studiilor Europene, Cluj-Napoca, 2006;
2. Constantin Sălăvăstru, *Modele argumentative în discursul educațional*, Editura Academiei, București, 1996;
3. Constantin Sălăvăstru, *Teoria și practica argumentării*, Editura Polirom, Iași, 2003;
4. Chaïm Perelman, Lucie Olbrechts-Tyteca, *Traité de l'argumentation*, 6e édition, Editions de l'Université de Bruxelles, 2008;
5. Michel Dufour, *Argumenter. Cours de logique informelle*, Armand Colin, Paris, 2008.

Referințe suplimentare:

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Discursul lui Demostene împotriva lui Midias	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
2.	Discursul lui Cicero pentru poetul A. Licinius Archias	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
3.	Pledoaria lui Delavrancea în procesul Caragiale-Caion	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
4.	Pledoaria lui Delavrancea în procesul Socolescu	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
5.	Pledoaria lui Antoine Lemaistre într-un proces de seducție	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
6.	Pledoaria lui Henrion de Pansey pentru eliberarea unui negru	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
7.	Pledoaria lui Linguet pentru sine însuși	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
8.	Pledoaria lui Bellart pentru Joseph Gras	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore

9.	Pledoaria lui Gambetta pentru Delescluze	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
10.	Pledoaria lui Barboux pentru Sarah Bernhard	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
11.	Pledoaria lui Cartier pentru avocatul Viviani	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
12.	Concluziile lui Nicolae Titulescu în procesul cu soții Nitzeanu	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
13.	Concluziile lui Eugen Herovanu într-o cerere de anulare de căsătorie	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
14.	Concluziile lui Eugen Herovanu într-o cerere de anulare de testament	Analiză de text centrată pe identificarea structurii argumentative	2 ore
Bibliografie			
1. Yolanda Eminescu, Pledoarii Celebre, Antologie de oratorie judiciară, București, Editura Lumina Lex			
2. Constantin Sălăvăstru, Mic Tratat de Oratorie, Iași, Editura Universității "Alexandru Ioan Cuza", 1996.			

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studierea tehnicilor de argumentare maximizează capacitatea avocaților, procurorilor și judecătorilor de a susține în mod coerent un punct de vedere în raport cu situația juridică specifică fiecărei spețe și mărește capacitatea acestora de a participa la confruntarea de idei aferentă proceselor civile și penale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Înțelegerea conceptelor Capacitatea de a le aplica	Examen scris	75%
10.5 Seminar/ Laborator	Identificarea structurilor argumentative	Susținerea orală a unei analize de text	25%
10.6 Standard minim de performanță			
Frecvență; parcurgerea bibliografiei; participarea la dezbateri la seminar, dovedirea însușirii noțiunilor fundamentale			

Data completării
01.10.2017

Titular de curs

Prof. dr. Constantin Sălăvăstru

Titular de seminar

Lect. dr. Horia Chiriac

Data avizării în departament

Director de departament

Lect. univ. dr. Dan Constantin TUDURACHE

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept
1.4 Domeniul de studii	Juridice
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Științe Penale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	PSIHOLOGIE JUDICIARĂ						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. Maria Nicoleta Turliuc						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. dr. Maria Nicoleta Turliuc						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					48
Tutoriat					1
Examinări					5
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					154
3.8 Total ore pe semestru					210
3.9 Număr de credite					7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Înțelegerea aspectelor etiologice, psihologice și psihosociale ale comportamentului uman cu finalitate judiciară sau infracțională. C2. Cunoașterea tipurilor, funcțiilor și problemelor conexe comportamentului deviant infracțional. C3. Înțelegerea teoriilor și modelelor explicative ale comportamentului deviant de tip infracțional C4. Cunoașterea problematicei formelor specifice ale comportamentului uman cu finalitate judiciară sau infracțională. C5. Identificarea măsurilor de prevenție, profilaxie și intervenție eficientă ale comportamentului infracțional.
Competențe transversale	CT1. Redactarea unui <i>position paper</i> cu privire la aspectele psihologice și psihosociale ale unei forme specifice de comportament uman cu finalitate judiciară sau infracțională. CT2. Cunoașterea și prezentarea avantajelor și limitelor teoriilor explicative ale comportamentului deviant de tip infracțional CT3. Compararea soluțiilor și metodelor adoptate în vederea prevenției eficiente a formelor specifice ale comportamentului infracțional.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Cunoașterea problematicei persoanei umane implicate în actul judiciar, a teoriilor, modelelor și legităților psihologice care pot fundamenta înțelegerea, interpretarea și explicarea comportamentului uman cu finalitate judiciară sau infracțională.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili: ▪ Să utilizeze aparatul teoretico- conceptual al disciplinei; ▪ Să descrie aspectele teoretico-explicative ale genezei și etiologiei unor procese și comportamente ; ▪ Să descrie conduita de simulare, autodistructivă, heterodistructivă ; ▪ Să analizeze problematica stabilirii adevărului juridic, a duelului judiciar și măsurile de evitare a comiterii unor erori judiciare ; ▪ Să explice conceperea și realizarea unor programe de prevenție eficientă a faptelor cu caracter penal.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Psihologia judiciară, la intersecția psihologiei cu științele juridice. Adaptare versus inadaptare	Prelegere	2h
2.	De la inadaptare la devianță comportamentală și delincvență	Prelegere și prezentare interactivă	2h
3.	Teoriile explicative cauzale ale comportamentului infracțional	Prelegere și prezentare interactivă	2h
4.	Teoriile explicative cauzale comprehensive ale comportamentului infracțional	Prelegere și prezentare interactivă	2h

5.	Teoriile explicative noncauzale ale comportamentului infracțional	Prelegere și prezentare interactivă	2h
6.	Analiza psihologică a actului infracțional, din perspectivă exploratorie: scena crimei, profilul de personalitate al criminalului și amprenta sa psihocomportamentală (<i>profiling-ul</i>)	Prelegere și prezentare interactivă	2h
7.	Problematika psihologică a mărturiei și a martorului	Prelegere și prezentare interactivă	2h
8.	Psihologia relației agresor-victimă și ancheta judiciară: relația anchetator-anchetat	Prelegere și prezentare interactivă	2h
9.	Psihologia duelului judiciar: aspectele psihologice ale apărării	Prelegere și prezentare interactivă	2h
10.	Aspecte ale comportamentului simulat	Prelegere și prezentare interactivă	2h
11.	Consumul de droguri și toxicomania	Prelegere și prezentare interactivă	2h
12.	Sinuciderea - comportamentul autodistructiv major	Prelegere și prezentare interactivă	2h
13.	Privarea de libertate și detenția	Prelegere și prezentare interactivă	2h
14.	Prevenția și programele de recuperare, reinserție și resocializare a infractorilor	Prelegere și prezentare interactivă	2h

Bibliografie

Referințe principale:

1. Arrigo, B.A., Shipley, S.L. (2005). *Introduction in forensic psychology. Issues and Controversies in Crime and Justice*. Second Edition, Amsterdam, Boston, London..., Elsevier.
2. Bogdan, T., Sântea, R., Coroianu, D. (1996). *Victime și infractori. Cazuri comentate de crime, violuri, tâlhării*, Editura Niculescu, București.
3. Bogdan, T., Sântea, I., Drăgan-Cornianu, R. (1983). *Comportamentul uman în procesul judiciar*, Serviciul editorial și Cinematografic al MI, București.
4. Buș, I. (1997). *Psihologie judiciară*, Editura Presa Universitara Clujeana, Cluj-Napoca.
5. Buș, I. (2000). *Psihodetecția comportamentului simulat*. Editura Ingram, Cluj-Napoca.
6. Buș, I. (2005). *Psihologie și infracționalitate: Fundamente teoretice*, Volumul I. Editura ASCR, Cluj-Napoca.
7. Butoi, T. (2008). *Psihologie Judiciară. Tratat universitar*, Editura Pinguin, București.
8. Ciopraga, Al. (1979). *Evaluarea probei testimoniale în procesul penal*, Editura Junimea, Iași.
9. Florian, Gh. (2002). *Psihologie Penitenciară*, Editura Oscar Print, București.
10. Godwin, G.M. (2001). *Criminal psychology and forensic technology. A Collaborative Approach to Effective Profiling*, Boca Raton, London, New York, Washington, D.C., CRC Press.
11. Hagan, J. (1985). *Modern Criminology: Crime, Criminal Behavior, and Its Control*, New York: McGraw-Hill.
12. Ioan, C.B. (2005). *Consumul de droguri și toxicomania*, Editura Junimea, Iași.
13. Mitrofan, N., Zdrengea, V., Butoi, T. (1992). *Psihologie judiciară*, Casa de Editură și Presă "Șansa" S.R.L., București.
14. Ogien, A. (2002). *Sociologia devianței*, Polirom, Iași.
15. Păunescu, C. (1994). *Agresivitatea și condiția umană*, Editura Tehnică, București.
16. Pontell, H.N. (2002). *Social Deviance. Readings in Theory and Research*, Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall.
17. Preda, V. (1998). *Delincvența juvenilă. O abordare multidisciplinară*, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca.

18. Preda, V. (1988). *Profilaxia delincvenței și reintegrarea socială*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.
19. Roșca, Al. (1971). *Metodologie și tehnici experimentale în psihologie*, Editura Științifică, București.
10. Scripcaru, Gh., Pirozynski, T. (1995). *Criminologie clinică și relațională*, Symposion, Iași.
21. Șelaru, M. (1993). *Comportamentul sexual aberant*, Editura Moldova, Iași.
22. Rădulescu, S.M., Banciu, D. (1990). *Introducere în sociologia delincvenței juvenile. Adolescența între normalitate și devianță*, Editura Medicală, București.
23. Rădulescu, S.M. (1998) *Sociologia devianței*, București: Editura Victor.
24. Rădulescu, S.M. (1999) *Devianță, criminalitate și patologii sociale*, București: Luminalex.
25. Turluc, M.N. (2007). *Psihosociologia comportamentului deviant*, Institutul European, Iași.

Referințe suplimentare:

1. Dragomirescu, V.T. (1976). *Psihosociologia comportamentului deviant*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.
2. Preda, V. (1998). *Delincvența juvenilă. O abordare multidisciplinară*, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca.
3. Străchinaru, I. (1969). *Devierile de conduită la copii*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
4. Turluc, M.N., Karner Huțuleac, A., Dănilă, A. (2009). *Violența în familie. Teorii, particularități și intervenții specifice*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Metode și tehnici de cercetare și evaluare a comportamentului infracțional	Problematizarea și dezbateră	2h
2.	Delincvența juvenilă	Problematizarea, dezbateră și studiul de caz	2h
3.	Alcoolismul: personalitatea alcoolică și factorii de risc	Problematizarea și dezbateră	2h
4.	Toxicomania și consumul drogurilor ilicite	Problematizarea, dezbateră și studiul de caz	2h
5.	Violența în familie: abuzul asupra copilului și femeii	Problematizarea și dezbateră	2h
6.	Infracțiunile sexuale	Problematizarea și dezbateră	2h
7.	Omuciderea și criminalul în serie	Problematizarea și dezbateră	2h
8.	Aspectele psihologice ale mărturiei judiciare: procesele senzoriale, prelucrarea și stocarea informațiilor, domenii de aplicare a recunoașterii și reactualizării informațiilor	Problematizarea, dezbateră și studiul de caz	2h
9.	Mărturia de rea credință: criteriile de verificare a veridicității mărturiei judiciare suspionate a fi de rea credință	Problematizarea și dezbateră	2h
10.	Relația anchetator-anchetat, caracteristicile și tipurile anchetatorilor,	Problematizarea, dezbateră și studiul de caz	2h
11.	Tehnici de ascultare a învinutului sau inculpatului	Problematizarea și dezbateră	2h
12.	Terorismul și imperiul resentimentelor	Problematizarea și dezbateră	2h

13.	Aspectele psihologice și psihosociale ale detenției și recuperare socială a infractorului	Problematizarea și dezbateră	2h
14.	Strategii și programe de prevenire a comportamentului infracțional	Problematizarea și dezbateră	2h

Bibliografie

1. Albu, E. (2002). *Manifestările tipice ale devierilor de comportament la elevii preadolescenți*. Prevenire și terapie, Aramis, București.
2. Arrigo, B.A., Shipley, S.L. (2005). *Introduction in forensic psychology. Issues and Controversies in Crime and Justice*. Second Edition, Amsterdam, Boston, London..., Elsevier.
3. Banciu, D., Rădulescu, S.M. (2002). *Evoluții ale delincvenței juvenile în România. Cercetare și prevenire socială*, Luminalex, București.
4. Bogdan, T., Sântea, I., Drăgan-Cornianu, R. (1983). *Comportamentul uman în procesul judiciar*, Serviciul editorial și Cinematografic al MI, București.
5. Boișteanu, P. (1998). *Alcoolism și Comportament*, Editura Moldova, Iași.
6. Butoi, T.S. (2003). *Criminali în serie. Psihologia crimei*, Phobos, București.
7. Ferreol, G. (2000). *Adolescenții și toxicomania*, Polirom, Iași.
8. Florian, Gh. (2002). *Psihologie Penitenciară*, Editura Oscar Print, București.
9. Ioan, C.B., *Consumul de droguri și toxicomania*, Editura Junimea, Iași.
10. Marinov, V. (coord.), 2005, *Anorexie, adicție și fragilități narcisiste*, Editura trei, București.
11. Mitrofan, N., Zdrengea, V., Butoi, T. (1992). *Psihologie judiciară*, Casa de Editură și Presă “Șansa” S.R.L, București.
12. Petcu, M. (1999). *Delincvența. Repere psihosociale*, Editura Dacia, Cluj-Napoca.
13. Porot, A., Porot, M. (1999). *Toxicomaniile*, Editura Științifică, București.
14. Preda, V. (1998). *Delincvența juvenilă. O abordare multidisciplinară*, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca.
15. Preda, V. (1988). *Profilaxia delincvenței și reintegrarea socială*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.
16. Rădulescu, S.M., Banciu, D. (1990). *Introducere în sociologia delincvenței juvenile. Adolescența între normalitate și devianță*, Editura Medicală, București.
17. Rădulescu, S.M. (1999). *Devinață, criminalitate și patologie socială*, Luminalex, București.
18. Rădulescu, S.M. (1996). *Sociologia și istoria comportamentului sexual deviant*, Nemira, București.
19. Scripcaru, Gh., Pirozynski, T. (1995). *Criminologie clinică și relațională*, Iași: Symposion.
20. Străchinaru, I. (1969). *Devierile de conduită la copii*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
21. Șelaru, M. (1993). *Comportamentul sexual aberant*, Editura Moldova, Iași.
22. Turliuc M.N., Karner Huțuleac, A., Dănilă, O. (2009). *Violența în familie. Teorii, particularități și intervenții specifice*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina ”Psihologie judiciară” este formativ-aplicativă, contribuind la cultura profesională a tuturor specialiștilor în drept (judecători, procurori, avocați, consilieri juridici etc.) și în special a celor în dreptul penal.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Asimilarea cunoștințelor și rezolvarea problemelor enunțate	Scris	50%

10.5 Seminar/ Laborator	Înșușirea deprinderilor de analiză și prezentare enunțate la curs, participarea la discuții, prezență activă	Scris și oral	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Elaborarea unui referat, participare activă la seminarii și răspuns satisfăcător la minimum un subiect de examen.			

Data completării
01.10.2017

Titular de curs
Prof. univ. dr. Maria Nicoleta TURLIUC

Titular de seminar
Prof. univ. dr. Maria Nicoleta TURLIUC

Data avizării în departament

Director de departament
Lect. univ. dr. Dan Constantin TUDURACHE

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	Științe Penale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Cooperarea judiciară europeană în materie penală						
2.2 Titularul activităților de curs	Dr. CĂȘUNEANU Florin Daniel						
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. CĂȘUNEANU Florin Daniel						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	Examen scris/ oral	2.7 Regimul disciplinei	OB.

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					60
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					60
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					59
Tutoriat					1
Examinări					4
Alte activități.....					-
3.7 Total ore studiu individual					184
3.8 Total ore pe semestru					240
3.9 Număr de credite					8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Condiția acumulării a minim 30 de credite pe durata studiilor de licență la disciplinele de specialitate (Drept penal general, Drept penal special, Drept procesual penal)
4.2 De competențe	---

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	---
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitatea de a înțelege și de a analiza noțiunile caracteristice din sfera cooperării judiciare europene în materie penală; C2. Capacitatea de a identifica rolul cooperării judiciare europene în materie penală în cadrul realizării scopului procesului penal; C3. Capacitatea de a interpreta și de a corobora textele legale incidente în materie. C4. C5.
Competențe transversale	CT1. Identificarea situațiilor în care se impune aplicarea regulilor privind cooperarea judiciară europeană în materie penală; CT2. Însușirea aptitudinii de a a evidenția situațiile practice care cad sub incidența normelor privind cooperarea judiciară europeană în materie penală . CT3.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Disciplina își propune transmiterea de cunoștințe de ordin conceptual și tehnico-juridic cu referire la principalele direcții din legislația, doctrina și practica în materie penală cu referire la cooperarea judiciară europeană, abordarea fiind utilă în desfășurarea profesiei de magistrat, avocat, cercetător în domeniu, precum și în vederea elaborării doctoratului în drept.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Expună motivele pentru care este necesară cooperarea judiciară europeană în materie penală; ▪ Identifice situațiile concrete în care este necesară cooperarea judiciară europeană în materie penală; ▪ Descrie condițiile necesare pentru a fi incidente normele privind cooperarea judiciară europeană în materie penală;

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Evoluția preocupărilor privind cooperarea europeană în domeniul justiției și al afacerilor interne. Calificarea competențelor europene în domeniu.	Prelegere interactivă	2 ore
2.	Mijloace de realizare a cooperării în domeniul justiției.	Prelegere interactivă	2 ore
3.	Direcțiile de acțiune comunitară în vederea realizării cooperării în domeniul justiției.	Prelegere interactivă	2 ore
4.	Dispozițiile cuprinse în Tratatul instituind Constituția Europeană, privind Cooperarea judiciară (Cap. IV. Libertate, securitate, justiție) și modalitățile practice de realizare.	Prelegere interactivă	2 ore
5.	Principalele direcții de acțiune în cadrul cooperării judiciare în materie penală.	Prelegere interactivă	2 ore

6.	Cooperare polițienească.	Prelegere interactivă	2 ore
7.	Domeniul de aplicare și principiile generale ale cooperării judiciare internaționale în materia penală stabilite prin legea nr. 302-2004 cu modificările ulterioare.	Prelegere interactivă	2 ore
8.	Dispozițiile generale privind procedura de Cooperare judiciară internațională în materie penală prevăzută în Titlul I, Cap.2 al legii nr. 302-2004.	Prelegere interactivă	2 ore
9.	Extrădarea pasivă. Condiții, procedură, efecte (art.22-63 din legea nr.302-2004).	Prelegere interactivă	2 ore
10.	Extrădarea activă. Condiții pentru solicitare; Procedura de solicitare. Efectele extrădării.	Prelegere interactivă	2 ore
11.	Considerații privind punerea în aplicare a unor instrumente juridice în materie adoptate în U.E. (Titlul II, Cap.3 ind.1 din legea nr.302-2004).	Prelegere interactivă	2 ore
12.	Dispozițiile generale privind cooperarea cu statele membre al U.E. în aplicarea Deciziei-cadru nr.2002-584-J A I a Consiliului U.E. din 13 04.2002 privind mandatul european de arestare (art. 77-80 din leg. Nr.302-2004).	Prelegere interactivă	2 ore
13.	Emiterea mandatului european de arestare (art.81-84 din leg. nr.302-2004).	Prelegere interactivă	2 ore
14.	Executarea mandatului european de arestare (85-99 din leg. nr.302-2004).	Prelegere interactivă	2 ore

Bibliografie**Referințe principale:**

1. Legea nr. 302/2004 cu modificările aduse prin legea nr. 224/2006, privind cooperarea judiciară internațională în materie penală;
2. Aurel Ciobanu-Dordea, *Legislație comunitară privind cooperarea judiciară în materie civilă și penală*, Ed. C.H.Beck, București, 2007;
3. Nicoleta Diaconu, *Dreptul Uniunii Europene – Partea specială- Politicile comunitare*, Ed. Lumina Lex. București, 2007;
4. Nicoleta Diaconu, *Sistemul instituțional al Uniunii Europene*, Ed. Lumina Lex, Bucuresti, 2001;
5. Nicoleta Diaconu, *Sistemul jurisdictional al Uniunii Europene*, Ed, Sylvi, Bucuresti, 2004;
6. Ghevontian Richard, *Droit communautaire*, 3/edition, Dalloz, Paris;
7. Marcu Viorel, *Drept instituțional comunitar*, editia a II - revazuta si adaugita, Ed. Lumina Lex, Bucuresti, 2001;
8. Marcu Viorel, Diaconu Violeta, *Drept comunitar general*, Ed.Lumina Lex, Bucuresti, 2002;
9. Mazilu Dumitru, *Integrare europeană. Drept comunitar și instituții europene – curs*, Ed. Lumina Lex, 2001.

Referințe suplimentare:

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Evoluția preocupărilor privind cooperarea europeană în domeniul justiției și al afacerilor interne. Calificarea competențelor europene în domeniu.	Dialog. Prezentare referat	2 ore
2.	Mijloace de realizare a cooperării în domeniul justiției.	Dialog. Prezentare referat	2 ore

3.	Direcțiile de acțiune comunitară în vederea realizării cooperării în domeniul justiției.	Dialog. Prezentare referat	2 ore
4.	Dispozițiile cuprinse în Tratatul instituind Constituția Europeană, privind Cooperarea judiciară (Cap. IV. Libertate, securitate, justiție) și modalitățile practice de realizare.	Dialog. Prezentare referat	2 ore
5.	Principalele direcții de acțiune în cadrul cooperării judiciare în materie penală.	Dialog. Prezentare referat	2 ore
6.	Cooperare polițienească.	Dialog. Prezentare referat	2 ore
7.	Domeniul de aplicare și principiile generale ale cooperării judiciare internaționale în materia penală stabilite prin legea nr. 302-2004 cu modificările ulterioare.	Dialog. Prezentare referat	2 ore
8.	Dispozițiile generale privind procedura de Cooperare judiciară internațională în materie penală prevăzută în Titlul I, Cap.2 al legii nr. 302-2004.	Dialog. Prezentare referat	2 ore
9.	Extrădarea pasivă. Condiții, procedură, efecte (art.22-63 din legea nr.302-2004).	Dialog. Prezentare referat	2 ore
10.	Extrădarea activă. Condiții pentru solicitare; Procedura de solicitare. Efectele extrădării.	Dialog. Prezentare referat	2 ore
11.	Considerații privind punerea în aplicare a unor instrumente juridice în materie adoptate în U.E. (Titlul II, Cap.3 ind.1 din legea nr.302-2004).	Dialog. Prezentare referat	2 ore
12.	Dispozițiile generale privind cooperarea cu statele membre al U.E. în aplicarea Deciziei-cadru nr.2002-584-J A I a Consiliului U.E. din 13 04.2002 privind mandatul european de arestare (art. 77-80 din leg. Nr.302-2004).	Dialog. Prezentare referat	2 ore
13.	Emiterea mandatului european de arestare (art.81-84 din leg. nr.302-2004).	Dialog. Prezentare referat	2 ore
14.	Executarea mandatului european de arestare (85-99 din leg. nr.302-2004).	Dialog. Prezentare referat	2 ore

Bibliografie

1. Legea nr. 302/2004 cu modificările aduse prin legea nr. 224/2006, privind cooperarea judiciară internațională în materie penală;
2. Aurel Ciobanu-Dordea, *Legislație comunitară privind cooperarea judiciară în materie civilă și penală*, Ed. C.H.Beck, București, 2007;
3. Nicoleta Diaconu, *Dreptul Uniunii Europene – Partea specială- Politicile comunitare*, Ed. Lumina Lex. București, 2007;
4. Nicoleta Diaconu, *Sistemul instituțional al Uniunii Europene*, Ed. Lumina Lex, Bucuresti, 2001;
5. Nicoleta Diaconu, *Sistemul jurisdicțional al Uniunii Europene*, Ed. Sylvi, Bucuresti, 2004;
6. Ghevontian Richard, *Droit communautaire*, 3/edition, Dalloz, Paris;
7. Marcu Viorel, *Drept instituțional comunitar*, editia a II - revazuta si adaugita, Ed. Lumina Lex, Bucuresti, 2001;
8. Marcu Viorel, Diaconu Violeta, *Drept comunitar general*, Ed.Lumina Lex, Bucuresti, 2002;
9. Mazilu Dumitru, *Integrare europeană. Drept comunitar și instituții europene – curs*, Ed. Lumina Lex, 2001.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina poate duce la perfecționarea celor care profesează sau care urmează să profeseze în domeniul juridic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Înțelegerea și însușirea noțiunilor specifice din sfera de aplicare a jurisdicțiilor speciale din dreptul penal	Examen scris/oral	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Implicarea în cadrul discuțiilor purtate cu privire la temele de seminar; Gradul de înțelegere a noțiunilor specifice materiei.	Evaluare pe baza răspunsurilor la întrebările formulate; Prezentare referat; Teste pe parcursul semestrului.	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Frecvență; parcurgerea bibliografiei; participarea la dezbateri la seminar, dovedirea însușirii noțiunilor fundamentale			

Data completării
01.10.2017

Titular de curs
Dr. CĂȘUNEANU Florin Daniel

Titular de seminar
Dr. CĂȘUNEANU Florin Daniel

Data avizării în departament

Director de departament
Lect. univ. dr. Dan Constantin TUDURACHE

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclu de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	ȘTIINȚE PENALE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Criminalistică. Tehnici și procedee moderne de investigare							
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Daniel Atasiei							
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Daniel Atasiei							
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB	

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					65
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					65
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					48
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități					3
3.7 Total ore studiu individual					184
3.8 Total ore pe semestru					240
3.9 Număr de credite					8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Cursuri de Drept Penal, Drept Procesual Penal, Criminalistica – nivel de licență
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Prezență recomandată
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezență obligatorie

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. capacitatea de alege și aplica mijloacele criminalistice optime în raport cu natura investigației penale C2. capacitatea de aplica procedurile de desfășurare a diferitelor tipuri de investigații criminalistice C3. capacitatea de a documenta etapele investigației criminalistice C4. capacitatea de a utiliza instrumentar și tehnică criminalistică de specialitate
Competențe transversale	CT1. capacitate de analiză și sinteză CT2. capacitatea de a dezvolta raționamente logice CT3. capacitatea de organizare și planificare

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Înșușirea de către masteranzi a cunoștințelor referitoare la natura și tipurile mijloacelor și tehnicilor moderne de investigație în ancheta penală, a etapelor de desfășurare a anchetei, a utilizării aparaturii tehnice și instrumentarului de laborator, a regulilor de documentare, precum și a regulilor etice specifice acestei activități
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: ▪ Explice care sunt mijloacele specifice de investigare proprii fiecărui tip de infracțiune ▪ Descrie procedurile de lucru, funcționarea aparaturii tehnice criminalistice ▪ Utilizeze aparatura de laborator și trusa criminalistică ▪ Analizeze maniera optima de derulare a unei anchete penale în raport de indiciile puse la dispoziție

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Tema1: Curs introductiv privind metodele moderne de investigație criminalistică; relaționarea criminalisticii cu dreptul penal, dreptul procesual penal, criminologia și psihologia judiciară	Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbateră, expunerea sistematică, problematizarea. Folosirea metodelor interactive de predare , dar și explicarea prin desenarea de scheme pe tablă	2 h Folosirea aparaturii de laborator, folosirea laptop-ului și videoproietorului pentru ilustrarea tematicii prin fotografii, filme, prezentări powerpoint, softuri dedicate
2.	Tema 2: Tehnici moderne în utilizate fotografia judiciară	<i>idem</i>	<i>idem</i>

3.	Tema 3: Analiza și valorificarea urmelor papilare	<i>idem</i>	<i>idem</i>
4.	Tema 4: Analiza în laborator a urmelor imprimate pe muniție	<i>idem</i>	<i>idem</i>
5.	Tema 5: Tehnici moderne de identificare a urmelor de sânge	<i>idem</i>	<i>idem</i>
6.	Tema 6: Tehnici de cercetare a actelor scrise de mână	<i>idem</i>	<i>idem</i>
7.	Tema 7: Aspecte generale privind infracțiunile informatice și investigarea acestora	<i>idem</i>	<i>idem</i>
8.	Tema 8: Invesigația criminalistică a fraudelor privind cardurile bancare	<i>idem</i>	<i>idem</i>
9.	Tema 9: Metode de analiză calitativă și cantitativă a urmelor materie	<i>idem</i>	<i>idem</i>
10.	Tema 10: Investigarea infracțiunilor legate de traficul ilicit de droguri	<i>idem</i>	<i>idem</i>
11.	Tema 11: Modalități de identificare a comportamentului simulat	<i>idem</i>	<i>idem</i>
12.	Tema 12: Expertizele și constatările tehnico științifice	<i>idem</i>	<i>idem</i>
13.	Tema 13: Procedee criminalistice utilizate în cercetarea la fața locului	<i>idem</i>	<i>idem</i>
14.	Tema 14: Investigarea accidentelor de trafic rutier	<i>idem</i>	<i>idem</i>

Bibliografie**Referințe principale:**

1. Emilian Stancu, *Tratat de criminalistica*. Ediția a VI-a, revăzută., Editura Universul Juridic, București, 2015
2. Marin Ruiu, *Metodologie criminalistică*, Editura Universul Juridic, București, 2013
3. Lucian Ionescu, Dumitru Sandu, *identificarea criminalistică*, Editura C.H. Beck, București, 2011
4. Lucian Ionescu, *Expertiza criminalistică a scrisului*, ediția a 2-a, Editura C.H. Beck, București, 2010
5. Marin Ruiu, Emilian Stancu, *Criminalistica. Tehnici de investigare traseologica*, Editura Universul Juridic, București, 2016
6. Radu Constantin, Pompil Drăghici, Mircea Ioniță, *Expertizele. Mijloc de probă în procesul penal*, Editura Tehnică. Bucuresti, 2000;
7. *Contribuția criminalisticii la investigarea actelor teroriste și a altor evenimente cu consecințe grave*, Editat de Asociația Criminaliștilor din România, București, 2007;
8. *Revista română de criminalistică*, Revistă lunară editată de Asociația Criminaliștilor din România.
9. Constantin Drăghici, Adrian Iacob, Ciprian Iftimie, *Metode și tehnici moderne de cercetare și identificare criminalistică*, Editura LUMINALEX, București, 2006
10. Jay A Siegel, Kathy Mirakovits, *Forensic Science: The Basics*, Third Edition, CRC Press, 2015
11. Ngaire E. Genge, *The Forensic Casebook: The Science of Crime Scene Investigation*, Ebury Publishing, London, 2004
12. Innes Brian, *Bodies of Evidence, Readers Digest*, 2000

Referințe suplimentare:

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Tema1: Curs introductiv privind metodele moderne de investigaie criminalistică; relaționarea criminalisticii cu dreptul penal, dreptul procesual penal, criminologia și psihologia judiciară	Activitatea de seminar pune în discuția studenților aspectele <i>teoretice (predate)</i> și <i>aspecte practice</i> (spețe, studii de caz) prin dialog cu studenții, prin adresarea de întrebări și formularea de răspunsuri.	Se vor utiliza resursele tehnice ale laboratorului de Criminalistică, se vor folosi materiale multimedia; se vor purta discuții și efectua experimente împreună cu specialiștii în domeniu invitați a lua parte
2.	Tema 2: Tehnici moderne în utilizate fotografia judiciară	<i>idem</i>	<i>idem</i>
3.	Tema 3: Analiza și valorificarea urmelor papilare	<i>idem</i>	<i>idem</i>
4.	Tema 4: Analiza în laborator a urmelor imprimare pe muniție	<i>idem</i>	<i>idem</i>
5.	Tema 5: Tehnici moderne de identificare a urmelor de sânge	<i>idem</i>	<i>idem</i>
6.	Tema 6: Tehnici de cercetare a actelor scrise de mână	<i>idem</i>	<i>idem</i>
7.	Tema 7: Aspecte generale privind infracțiunile informatice și investigarea acestora	<i>idem</i>	<i>idem</i>
8.	Tema 8: Invesigația criminalistică a fraudelor privind cardurile bancare	<i>idem</i>	<i>idem</i>
9.	Tema 9: Metode de analiză calitativă și cantitativă a urmelor materie	<i>idem</i>	<i>idem</i>
10.	Tema 10: Investigarea infracțiunilor legate de traficul ilicit de droguri	<i>idem</i>	<i>idem</i>
11.	Tema 11: Modalități de identificare a comportamentului simulat	<i>idem</i>	<i>idem</i>
12.	Tema 12: Expertizele și constatările tehnico științifice	<i>idem</i>	<i>idem</i>
13.	Tema 13: Procedee criminalistice utilizate în cercetarea la fața locului	<i>idem</i>	<i>idem</i>
14.	Tema 14: Investigarea accidentelor de trafic rutier	<i>idem</i>	<i>idem</i>

Bibliografie – se va utiliza aceeași bibliografie precum cea pentru orele de curs

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina contribuie la formarea abilităților profesionale specifice în corelația cu standardele profesionale aplicabile profesiilor juridice. Informațiile avansate dobândite sunt utile în principal în exercitarea profesiilor de procuror, judecător, avocat, polițist (în legătură cu cauzele penale), dar contribuie deopotrivă la buna înțelegere și desfășurare a activităților specifice celorlalte profesii juridice sau conexe.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Însușirea cunoștințelor de specialitate, capacitatea de analiză și sinteză, formularea unor răspunsuri corecte și complete la chestiunile puse în discuție	Evaluare scrisă	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Activitatea depusă pe parcursul întregului semestru (rezultatele verificărilor efectuate la seminarii). Frecvență; elaborarea unor lucrări de seminar; parcurgerea bibliografiei; participarea la dezbaterile seminariale	Evaluare scrisă, evaluare orală	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Frecvență; parcurgerea bibliografiei; participarea la dezbateri la seminar, dovedirea însușirii noțiunilor fundamentale			

Data completării
01.10.2017Titular de curs
Lect. univ. dr. Daniel AtasieiTitular de seminar
Lect. univ. dr. Daniel Atasiei

Data avizării în departament

Director de departament
Lect. univ. dr. Dan Constantin Tudurache